

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

Evlərdəki odlu silahlar -
Ağstafadakı
olayda
"Kalashnikov"
müəmması
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 20 iyun 2019-cu il Cümə axşamı № 130 (7300) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

950 min vətəndaşı sevindiren sərəncamlar, 1 milyard manat vəsait...

Orta emək haqqı 40 faiz artırmaqla 367 manat olacaq; minimum pensiyanın məbləği 160 manatdan 200 manata çətdiriləcək

yazısı səh.4-də

"İşğalçı ölkə son addımı ilə Vaşinqtonun təşəbbüsünü sabotaj etdi" - ekspert

yazısı səh.3-də

Azərbaycanın müdafiə xərcləri artırılır

yazısı səh.2-də

Müxalifətdən sosial artımlarla bağlı prezident sərəncamlarına reaksiya

yazısı səh.10-də

ABŞ-İran savaş meydanına sürüklənir - Azərbaycana təhlükə qalır

yazısı səh.7-də

Ermənilərin Fransadakı iflası iki supergüç dövlətdə təkrarlana bilər

yazısı səh.9-də

Pentaqon Azərbaycana yardım edə bilmir - səbəb...

yazısı səh.7-də

Olimpiada nəticələri məktəblərin reyting ballarının hesablanmasında nəzərə alınacaq

yazısı səh.2-də

"Tramp bu seçkiləri də uda bilər" - Hikmət Hacızadə

yazısı səh.13-də

Narkotik ittihamı ilə həbs edilən şəxsə məhkəmə bəraət verdi

yazısı səh.2-də

Vaşinqton Ankaraya qarşı sanksiyalar hazırlayır

yazısı səh.13-də

ABŞ VƏ RUSİYANIN SENSASİYON ERMƏNİSTAN LAYİHƏLƏRİ - AZƏRBAYCAN ÜÇÜN FÜRSƏT?

Moskva işğalçı ölkədə qiyam hazırlayır; Amerika isə...; Paşinyan "Yusif Sərrac" və aralıq fiqur rolunda - erməni baş nazir "günah keçisi" nə çevrilə bilər - səbəblər...

musavat.com
Toğrul İsmayıl

yazısı səh.8-də

Səbiq nazirin Londonda xeyli mal-mülkü aşkarlandı

İsmət Abbasov vəzifədən gedən ərəfədə Azərbaycandan 14 milyon dollar pul çıxarıb

yazısı səh.12-də

Zakir Həsənov

Müharibəyə imkan verməyən beynəlxalq şərait-nazirin bəyanatının şərh

yazısı səh.3-də

Aydın Mirzazadə:

"Seçkiyə hələ il yarım var"

yazısı səh.6-də

Eldar Mahmudovun oğlunun adı növbəti qalmaqalda

yazısı səh.12-də

20 iyun 2019

Azərbaycanın müdafiə xərcləri artırılır

Azərbaycanın müdafiə xərcləri artırılır. APA-nın məlumatına görə, bu barədə "2019-cu il dövlət büdcəsi haqqında" qanun layihəsinə dəyişiklik edilməsi barədə sənəddə əksini tapıb.

Qeyd edilib ki, 2019-cu ilin dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş müdafiə xərcləri 3.037.618.152 manatdan 3.187.618.152 manata qaldırılır.

İyul-avqust aylarında temperatur normadan yüksək olacaq

"Hazırda həm Bakı şəhərində, həm şəhər ətrafında, həm də rayonlarda havanın temperaturu normadan təqribən 3-5 dərəcə artıqdır".

Bunu APA-ya Coğrafiya İnstitutunun Elmi işlər üzrə direktor müavini, coğrafiya üzrə fəlsəfə doktoru Məhərrəm Həsənov deyib.

O bildirib ki, ümumiyyətlə, ölkədə iyun ayı isti ay hesab olunur, çünki yayın başlanğıcı aydır. Amma yenə də temperatur normadan artıqdır: "Norma dedikdə biz 1961-ci ildən 1990-cı ilə qədər olan illəri götürürük. Bu, Ümumdünya Metrologiya Təşkilatı tərəfindən bütün dünya üçün norma kimi qəbul edilib. 1991-ci ildən sonrakı dövrü həmişə onunla müqayisə edib, nəticəyə gəlirik. Temperaturun 3-5 dərəcə normadan yüksək olması müəyyən fəsadlara səbəb olur. Respublika ərazisində, xüsusən də Bakıda günvurma hadisələrinin xeyli artması nəzərə çarpır.

Bundan başqa, xüsusən dağlıq ərazilərdə isti hava ilə soyuq hava qarşılaşanda kondensasiya və sublimasiya prosesləri güclənir, nəticədə leysan xarakterli yağışlar, dolu hadisələri müşahidə edilir. Bunların da intensivliyi keçən illərə nisbətən bir az artıqdır".

M.Həsənov deyib ki, bu il isti hava axınlarının intensivliyi daha da artacaq: "Bu, insanların sağlamlığına, təbii şəraitə, ekoloji mühitə, ayrı-ayrı kənd təsərrüfatı bitkilərinə mənfi təsir göstərir".

Direktor müavini bildirib ki, ölkə ərazisində iyul-avqust aylarında normadan yüksək temperaturun olacağı proqnozlaşdırılır: "Bunlar təbii ki, ehtimallardır. Hava kütləsi müəyyən istiqamətlərə hərəkət edərkən, digər hava kütləsi, relyef, ümumi iqlim fonu ona mane ola bilər. Bütün bunlara baxmayaraq, havanın isti keçəcəyi gözlənilir".

Əvvəlki illərə nisbətən havanın isti keçməsinin səbəbinə gəlincə isə, M.Həsənov deyib ki, dünyada global iqlim dəyişmələri, istiləşmə prosesi gedir və bu da Azərbaycanda özünü büruzə verir: "Havada, xüsusən də Bakıda tozun miqdarı gözə görünə biləcək səviyyədə çox artıb. Bu isə öz növbəsində istilik effekti yaradan amillər sırasındadır. Yəni karbon, metan qazının miqdarı ilə yanaşı, tozun miqdarının artması da istiləşməyə səbəb olur".

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!
Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

"Dinlər arasında nifrətin yaradılması böyük fəlakətlərə səbəb ola bilər" - Mübariz Qurbanlı

"Biz dinlər arasında həmrəylik üçün nə etməliyik? Əlbəttə bunun üçün ilk növbədə hər bir dinə mənsub olan insan öz ailəsindən və ölkəsindən başlamalıdır. Əgər biz öz ailəmizdə, öz ölkəmizdə dinlər arasında həmrəyliyə nail ola bilsək, bu, bütün dinlər arasında həmrəyliyə gətirib çıxaracaq. Əgər biz dinlərarasında bir-birinə nifrəti təşviq etsək, gec-tez bu, böyük fəlakətlərə gətirib çıxaracaq".

"Report"un məlumatına görə, bunu Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı Vyanada keçirilən "Dinlərarası və sivilizasiyalarası əməkdaşlıqdan beynəlxalq həmrəyliyə" adlı beynəlxalq konfransda çıxışı zamanı deyib.

O xatırladı ki, Azərbaycan müsəlman dünyasının bir parçasıdır və ölkə əhalisinin 96 faizi müsəlmandır: "Bu gün

Azərbaycanda bütün dinlərə bərabər şəkildə yanaşılır. Bizim ölkədə sinaqoq, kilsə və məscid birgə fəaliyyət göstərir. Ölkəmizdə elə yerlər var ki, orada məscidlə sinaqoq arasında məsafə elə də uzaq deyil. Dünyada dinlərdən istifadə edərək din adı altında müxtəlif separatçı və radikal qruplar qızışdırılaraq, bəzilərinin geopolitik maraqları üçün istifadə olunurlar. Burada heç bir dini ittiham edə bilmərik, çünki bütün dinlər insanları sülhə çağırır".

Narkotik ittihamı ilə həbs edilən şəxsə məhkəmə bəraət verdi

Sumqayıt Apelyasiya Məhkəməsinə Siyəzən Rayon Məhkəməsinin 27 sentyabr 2018-ci il tarixli hökmü ilə Cinayət Məcəlləsinin 178.2.4 (xeyli miqdarda ziyan vurmaqla dələduzluq) və 234.1-ci (satış məqsədi olmadan qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri şəxsi istehlak miqdarından artıq miqdarda əldə etmə, saxlama, hazırlama, emal etmə, daşıma) maddələri ilə təqsirli bilinərək ümumilikdə 4 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilmiş Rəhil Məmmədovun hökmündən verdiyi apelyasiya şikayətinə baxılıb.

APA-nın yerli bürosunun məlumatına görə, hakim Nazim Mövsümovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə qərar elan olunub.

Qərara əsasən, R.Məmmədovun apelyasiya şikayəti təmin olunub, birinci instansiya məhkəməsinin çıxardığı hökm ləğv edilib. Məhkəmə onun barəsində Cinayət Məcəlləsinin 234.1-ci maddəsi ilə bəraət hökmü çıxarıb. Cinayət Məcəlləsinin 178.2.4 maddəsinə görə dələduzluqla bağlı təyin olunmuş azadlıqdan məhrum etmə cəzası azadlığın məhdudlaşdırılması ilə əvəz olunub. Bu maddəyə görə, R.Məmmədovun cəzasını çəkdiyindən məhkəmə zalından azadlığa buraxılıb.

Qeyd edək ki, R.Məmmədovun müdafiəsinə Sumqayıt Regional Vəkil Bürosunun vəkil Fərid Əlimardanov həyata keçirib.

DİN avtomobilini piyada səkisində saxlayan sürücülərə müraciət edib

Bakı şəhərində piyada səkilərində nəqliyyat vasitələrinin saxlanması, sürücülər tərəfindən qanunsuz zəbt edilməsi hallarının artması vətəndaşların haqlı narazılığına səbəb olur və bu barədə Daxili İşlər Nazirliyinə ayrı-ayrı şəxslər tərəfindən şikayət xarakterli məktublar ünvanlanır.

Daxili İşlər Nazirliyindən APA-ya verilən məlumata görə, yollarda təhlükəsizliyin təmin edilməsi üçün istər piyadalar, istərsə də sürücülər qanunların tələblərinə riayət etməli və qaydaları pozmamalıdır. Dayanma-durma tələbinin düzgün yerinə yetirilməməsi digər hərəkət iştirakçıları ilə yanaşı piyadaların həyatına da böyük təhlükə yaradır. Sürücülərin diqqətinə çatdırılır ki, «Yol hərəkəti haqqında» Qanunun 52-ci maddəsi dayanma-durma, 53-cü maddəsi isə avtomobillərin parklanma tələblərini tənzimləyir.

Bu gün Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsi Dövlət Yol Polisi İdarəsinin əməkdaşları təbliğat işlərini gücləndirmə məqsədi ilə paytaxtın bir neçə prospekt və yollarında piyada səkilərində avtomobilləri park edən sürücülərlə maarifləndirici söhbətlər aparıblar. Sürücülərin diqqətinə çatdırılıb ki, xüsusilə piyadaların hərəkəti üçün nəzərdə tutulan səkilərdə avtomobillərin park edilməsi inzibati xəta tərkibi yaradır. Belə ki, səkilərin zəbt edilməsi piyadaların yolun hərəkət hissəsinə çıxmasına və beləliklə də onların həyatlarını təhlükə qarşısına qoyması ilə nəticələnir. Rəyi soruşulan paytaxt sakinləri də avtomobillərin səkilərdə park edilməsinin piyadaların hərəkətinə ciddi maneə yaratdıqlarından şikayətləniliblər. Qeyd edək ki, paytaxtın bəzi nöqtələrində sürücülərin əlillər, uşaq arabalarının hərəkəti üçün nəzərdə tutulan pandusların üzərində belə nəqliyyat vasitələrinin park etdikləri müşahidə edilib.

Sürücülərdən xahiş olunur ki, dayanma-durma və parklanma tələbləri ilə bağlı qanunlara düzgün əməl etsinlər və digər hərəkət iştirakçıların, xüsusilə də piyadaların təhlükəsizliyi üçün nəqliyyat vasitələrini səkilərdə saxlamasınlar.

Olimpiada nəticələri məktəblərin reyting ballarının hesablanmasında nəzərə alınacaq

Bu ildən olimpiada nəticələri məktəblərin reyting ballarının hesablanmasında nəzərə alınacaq ki, bu da məktəblərin və müəssisə rəhbərlərinin həvəsləndirilməsi üçün əsasdır.

«Trend»in məlumatına görə, bunu təhsil naziri Ceyhun Bayramov respublika fənn olimpiada qaliblərinin mükafatlandırılması mərasimində çıxış edən zaman deyib.

Beynəlxalq olimpiadalarda nəticələrin ildən-ilə yaxşılaşdığını və qısa müddətdə mühüm nailiyyətlərin əldə edildiyini vurğulayan C.Bayramov deyib ki, beynəlxalq olimpiada qaliblərinin istənilən ixtisas üzrə, respublika fənn olimpiadaları qaliblərinin isə müvafiq fənlər üzrə müsabiqədənkənar ödənişsiz əsasda ali təhsil müəssisələrinə qəbul imkanı əldə etməsi bu sahədə islahatların əsas göstəricisidir.

Nazir qeyd edib ki, Azərbaycanın bütün bölgələrində olimpiadalara hazırlıq təhsil müəssisələrinin və yerli təhsil idarəetmə orqanlarının prioriteti olmalıdır.

Bu ilin dörd ayında Azərbaycanda 924 əkiz, 33 üçəm doğulub

Cari ilin dörd ayında ərzində Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən 44741 doğulan körpə qeydə alınıb.

Bu barədə APA-ya Dövlət Statistika Komitəsindən məlumat verilib. Qeyd edilib ki, əhalinin hər 1000 nəfərinə bu göstərici ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə dəyişməyərək eyni səviyyədə (13,8) qalıb.

Doğulanların 53,5 faizi oğlan, 46,5 faizi isə qız uşaqlarıdır. Körpələrdən 924-ü əkiz, 33-ü isə üçəm doğulanlardır.

İyunun 20-də Vaşinqtonda Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri Elmar Məmmədov və Zöhrab Mnatsakanyan ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlərinin vasitəçiliyi ilə bir araya gələcək. ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik üzrə müşaviri Con Bolton Vaşinqtonda XİN rəhbərləri ilə görüşdən öncə bəyan edib ki, ABŞ Ermənistan və Azərbaycan arasında Qarabağ nizamlanması məsələsi üzrə dialoqu təşviq etməyə davam eləcəkdir.

xartdığı bir oyundur: "Rusiya səfirinin Röbert Köçeryanla görüşü də, Ermənistan XİN-in notası da bu seriyadandır. Yeni bir daha qeyd edərdim ki, belə bir şəraitdə görüş ancaq protokol naminə ola bilər və münaqişənin həllində hər hansı müsbət effekt verəcəyi inandırıcı və erməni həmkarından hesab tələb etməlidir".

M.Əsədullazadə vurğuladı ki, həmsədrlərin görüşdə iştirak etməsi bu görüş haqqında onda pessimizmi artırır: "Çünki Fransa və Rusiya münaqişənin sülh yolu ilə həll edilməsinin zəruriliyində maraqlı olmadığını

"İşğalçı ölkə son addımı ilə Vaşinqtonun təşəbbüsünü sabotaj etdi" - ekspert

Ermənistanın tərribatlarına həmsədr ölkələrin ciddi reaksiya verməməsi növbəti özbaşınalığlara stimül verir; politoloq: "Bu, artıq görüşün gərgin keçəcəyindən xəbər verir"

Ancaq nədənsə ABŞ diplomati Ermənistanın danışıqların növbəti raundu ərəfəsində tö-rətdiyi tərribatların bəhs etməyə lüzum görməyib. İşğalçı ölkənin tərribatları nəticəsində iyun ayında Azərbaycan ordusu iki şəhid verdi. Həminin Ermənistanın müdafiə naziri əsgərimizin qətlinə şəxsən əmr verdiyini bəyan etdi. Lakin həmsədrlər bütün bu həyasızlıqlara reaksiya vermədi.

Ermənistan işğal altındakı Azərbaycan ərazilərində hərbi təlimlər keçirməklə ABŞ-in ev sahibliyi ilə keçiriləcək növbəti Qarabağ danışıqlarının mənasını heçə endirmiş oldu.

Vaşinqton görüşü ərəfəsində düşmən ölkə bəyan etdi ki, 17-20 iyun tarixlərində işğal altındakı Ağdam rayonu ərazisində keçiriləcək hərbi təlimlərə 10 min hərbi, 200 artilleriya qurğusu, 150 zirehli maşın, 50-dən artıq avtomobil və qoşqu vasitəsi cəlb edilib.

Politoloq Arzu Nağıyev "Yeni Müsavat"a bununla bağlı danışarkən bildirdi ki, Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin görüşü əvvəlcədən planlaşdırılmışdır: "Moskva və Paris görüşlərindən sonra bu

görüşün Vaşinqtonda baş tutacağı gözlənilən idi. Yeni burada həm də münaqişənin həllində söhbət nüfuz məsələsindən gedir. Yeni ATƏT-in Minsk Qrupu bir hesabat və ya bununla bağlı bəyanat verəcək bir qurum kimi öz işlərini yerinə yetirir. Baş tutacaq görüşə gəldikdə isə buna mən görüş naminə görüş deyirdim. Ermənistan son görüşdə üzərinə götürdüyü-istər humanitar baxımdan, istərsə də digər öhdəlikləri yerinə yetirmədən bu görüşdə nədən danışacağı məlum deyil. Bu, artıq görüşün gərgin keçəcəyindən xəbər verir. Ermənistan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü olduğu kimi qəbul etmir və hər vaxt gah formatın dəyişdirilməsi, gah separatçılara əlavə mandatın verilməsi iddiaları ilə çıxış edir, süni gərginlik yaradır, müxtəlif siyasi oyunlar nümayiş etdirir. Bu azmış kimi, atəşkəsi demək olar ki, hər gün pozur, hər iki tərəfdən itkilər verilir. Hazırda isə 10 minlik canlı qüvvə və hərbi texnika ilə məhz işğal olunmuş ərazilərdə təlim keçirməsi artıq heç bir çərçivəyə sığmayan özbaşınalıqdır". A.Nağıyev hesab edir ki, keçirilən hərbi təlimlər daxili gərginliyin ortaya çı-

gürünmür".

Politoloq Məhəmməd Əsədullazadə isə qəzetimizə dedi ki, Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində keçirdiyi hərbi təlimlər birbaşa Vaşinqton görüşünü sabotaj etməkdir: "Ermənistan ötən həftə Naxçıvanda Azərbaycanla Türkiyə arasında keçirilən "Sarsılmaz qardaşlıq" kod adlı hərbi təlimlərdən təşviş düşüb. Məhz rəsmi İrəvanın hazırkı təlimləri sülh danışıqlarından yayınmaq və Kremlin təlimatı ilə prosesi uzatmaqdır. Bu təlimlər hesab edərdim ki, Vaşinqtonda hər hansı sülh imkanlarını sıfıra endirir. Bundan əlavə, Vaşinqton danışıqlarda vasitəçilik missiyasını üzərinə götürdükdə Moskva buna imkan vermir. Bu təlimlərdə birbaşa Moskvadan Vaşinqtona mesaj kimi qiymətləndirənlər. Bu Paşinyanın bir daha danışıqlarda maraqlı olmadığını göstərir". Ekspert hesab edir ki, rəsmi Bakı bu təlimlər barədə Vaşinqtonda məsələni qaldırmalıdır: "Çünki danışıqlar ərəfəsində belə bir təlimlərin keçirilməsi Vaşinqtonun vasitəçiliyi ilə Paşinyanın tərəfindən hörmətsizlikdir. Bunu açıq şəkildə Azərbaycan xarici işlər naziri qaldırmalı

Arzu Nağıyev

daim göstərir. Rəsmi Bakı birmənalı şəkildə Bolton planına və BMT-nin 822 -ci qətnaməsini, yenilənmiş Madrid prinsiplərini rəhbər tutaraq danışıqlarda tələb irəli sürməlidir. Bakı birbaşa İrəvandan ərazilərin boşaldılmasını tələb etməli, Vaşinqtonun vasitəçiliyi ilə daha da inkişafına nail olmalıdır. Artıq Ermənistanda baş verənlər ABŞ-da xəyal qırıqlığı yaradıb. Bakı və Vaşinqton birlikdə Ermənistandan daha da konkret mövqe ortaya qoymasını tələb etməlidir. Qeyd edim ki, ABŞ-in mövqeyi bizimlədir və nazir bu görüş imkanlarından kifayət qədər faydalanıb ABŞ-in vasitəçiliyinin intensiv davam etdirilməsinə nail olmalıdır".

□ Cavid TURAN, "Yeni Müsavat"

"Bu görüşün təşkili ABŞ-la Rusiya arasında təşəbbüs davasına bənzəyir"

Akif Nağı: "Vaşinqtonun Dağlıq Qarabağ məsələsində

Ermənistanın geri çəkilməsi üçün təzyi q göstərəcəyi inandırıcı deyil"

ABŞ prezidentinin Milli Təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Bolton Azərbaycan xarici işlər naziri Elmar Məmmədov və Ermənistan xarici işlər naziri Zöhrab Mnatsakanyanla görüş keçirəcək. Bu barədə ABŞ Prezidentinin Milli Təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri twitter səhifəsində yazıb.

Xatırladaq ki, 2018-ci ilin oktyabrında Con Bolton regiona səfər edib. O, səfər zamanı Azərbaycan və Ermənistan rəhbərləri ilə görüşlər keçirib.

ABŞ da daxil olmaqla ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədr dövlətləri dəfələrlə Qarabağ məsələsində hazırkı status-kvonun qəbul edilməz olduğunu bildirsə də, danışıqlarda hər hansı irəliləyiş qeydə alınmayıb. Azərbaycanla Ermənistan arasında sonuncu dəfə danışıqlar Rusiyanın təşəbbüsü ilə keçirilib. Lakin həmin danışıqlarda da müsbət nəticə əldə

edilməyib.

Bu dəfə isə nazirlər ABŞ-in təşəbbüsü ilə Vaşinqtonda görüşəcəkdir. Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin Vaşinqtonda kifayət qədər yüksək statuslu Con Boltonun iştirakı ilə görüşməsi, ABŞ-in təşəbbüsü Qarabağ danışıqlarında ciddi dönüş, irəliləyişə getirə bilər.

Qarabağ Azadlıq Təşkilatının sədri Akif Nağı bildirdi ki,

xarici işlər nazirlərinin Moskva görüşündən sonra ABŞ rəhbərliyinin növbəti görüşün Vaşinqtonda olacağı ilə bağlı dərhal anons verməsi və görüşün vaxtını belə qısa zamanda müəyyən etmələri bu məsələdə iki böyük dövlət arasında sanki yarış getdiyini mənəvəsini yaradır: "ABŞ və Rusiya arasında Dağlıq Qarabağ məsələsi ilə bağlı dartsmanın bir qədər fəallaşması hiss olunur. Bir az 2000-2001-ci illərdəki vəziyyəti xatırladan canlanma var. Amma burada məqsədin heç də münaqişəni nizama salmaq olduğu qənaətinə gələ bilmirik. Daha çox təşəbbüs davasına, mövqe yarışına bənzəyir. Bir müddət əvvəl "Bolton planı" deyilən məsələ ortaya çıxmışdı, hətta həmin plana görə məsələnin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həllinin nəzərdə tutulduğu deyilirdi. ABŞ-in, xüsusilə də prezident Donald Trampın müsəlman dünyasına

qarşı sərgilədiyi aqressiv münaqişənin fonunda deyilənlərin həqiqətə uyğunluğu inandırıcı deyil. Ermənistanın az da olsa, ABŞ-a tərəf hərəkət etməsi müşahidə olunur. Ona görə də ABŞ-in bu təşəbbüsünün, o cümlədən nəzərdə tutulan görüşün Ermənistanı qərbyönümlü siyasətə həvəsləndirmək məqsədi güddüyü şübhə doğurmamalıdır. ABŞ münaqişəni həll etmək yox, Ermənistanı daha tez ələ keçirmək barədə düşünür. Addımları da bu məqsədə xidmət edir. Bu yaxınlarda Ermənistan Təhlükəsizlik Şurası katibinin Vaşinqtona səfəri də təsadüfi deyildi. Görünür, bəzi məsələlərə dair ilkin razılaşmalar artıq var. Belə bir prosesin gətirdiyi vaxtda Vaşinqtonun Dağlıq Qarabağ məsələsində Ermənistanın geri çəkilməsi üçün təzyi q göstərəcəyi inandırıcı deyil. Hətta hesab edərdim ki, bu görüşdə ermənilərə sərf edən təkliflərin irəli sürülməsi mümkündür. Odu ki, Elmar Məmmədovla Zöhrab Mnatsakanyanın Vaşinqton görüşündən də müsbət irəliləyiş gözləməyə dəyməz".

□ E.SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

Müharibəyə imkan verməyən beynəlxalq şərait-nazirin bəyanatının şərh

Ekspert: "Bu o demək deyil ki, sonu bəlli olmayan müddətə gözləməliyik"

Azərbaycan ordusu istənilən an 2016-cı ilin aprel qələbəsini təkrar etməyə hazırdır. Bu barədə müdafiə naziri Zakir Həsənov bildirdi. Nazir bəyan etdi ki, Azərbaycan ordusu hərbi əməliyyatlar keçirib torpaqlarımızı erməni işğalından azad etmək gücündədir. Amma hələlik beynəlxalq şərait bunu etməyə imkan vermir, dövlət başçısı isə münaqişənin sülh yolu ilə nizamlanması üzrə böyük işlər aparır.

Zakir Həsənov qeyd edib ki, Azərbaycan Silahlı Qüvvələri daim möhkəmlənir, yeni silah növləri əldə edir, müntəzəm olaraq döyüş şəraitinə maksimum yaxınlaşdırılmış şəraitdə irimiqyaslı təlimlər keçirilir.

Qeyd edək ki, beynəlxalq şəraitin müharibəyə başlamasına imkan vermədiyi məhz müdafiə nazirinin dilindən ilk dəfədir səslənir. Bu tipli açıqlamaları indiyə qədər adətən xarici işlər naziri, diplomatlar, politoloqlar, deputatlar veriblər.

Bəzi ekspertlərin fikrincə, müdafiə naziri səviyyəsində bu cür açıqlamanın verilməsi məsələnin daha da ciddiliyindən, qonşuluğumuzda olan iri dövlətlərin Qarabağda hərbi əməliyyatların başlanmasına mane oluqlarından xəbər verir.

Beynəlxalq məsələlər üzrə ekspert Elşən Mustafayev "Yeni Müsavat"a şərhində bildirdi ki, Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyünü bərpa etmək üçün hərbi əməliyyatlara başlamaq hüququ var və bundan istədiyi vaxt istifadə edə bilər. Hazırda dünyada, regionda mövcud olan beynəlxalq vəziyyət mürəkkəb olsa da, Azərbaycan bu hüququnu özündə saxlayır: "Aydındır ki, Azərbaycan probleminin sülh yolu həllini ATƏT-in Minsk Qrupuna həvalə edib və tərəflərə problemin müharibə vasitəsilə həllindən çəkinmək tövsiyə olunur. Görünür, müdafiə naziri həm də bu məqamı nəzərdə tutur. Amma bu o demək deyil ki, sonu bəlli olmayan müddətə gözləməliyik. Bu gün biz hərbi əməliyyatlarla torpaqlarımızı azad etməyə başlasaq, ayrı-ayrı dövlətlər, beynəlxalq təşkilatlar tibi ki, bizi qınayacaqlar, növbətçi bəyanatlar verəcəklər və sair. Amma bundan o yana da getməyəcəklər. Çünki onlar problemin tarixini gözəl bilir və işğal olunmuş əraziləri Azərbaycanın tərkib hissəsi kimi qəbul edirlər. İkincisi isə Cənubi Qafqazda strateji marağ baxımından hələlik Rusiya öndə olduğundan bəlkə də hərbi əməliyyatlar həmin dövlətlərin, güclərin maraqları çərçivəsində olacaq. Bu heç kime sIRR deyil ki, bu günə qədər torpaqlarımızı azad edib bilməməsinin əsas səbəbi Rusiya təhdididir. Yeni bizim müharibəyə başlamağımıza imkan verməyən Rusiyadır. Aprel döyüşləri zamanı Kremlin münasibəti dediklərimi bir daha təsdiq edir. Əgər Rusiya tərəfdən təhdidlər ortada olmasaydı, məsələ çoxdan öz həllini tapmışdı. Hazırda dünyada baş verən beynəlxalq proseslərin içində Dağlıq Qarabağ məsələsi çox kiçik görünür. Orada hərbi əməliyyatların başlayacağı halda Rusiya istisna olmaqla, digər dövlətlərin ciddi reaksiyalarını gözləmirəm".

"Bəlkə general İranla bağlı yaranmış vəziyyəti, Rusiyanın Qarabağda əməliyyatların başlamasını istəmədiyini nəzərə alıb və dolayısı ilə bunlara işarə edir" sualına E.Mustafayev belə cavab verdi: "Bütün bunlara rəğmən belə hallar varsa, adı ilə deyilməlidir. İranla ABŞ arasında olan gərginlik, bu gərginliyin regionda qaynar fazaya keçməsi təhlükəsi 10 illərdir ki, var və bu gün də davam edir. Göründüyü kimi, hələ də müharibə yoxdur. Yox, əgər belə bir müharibə olarsa, həmin ortamda bizim hərbi əməliyyatlara başlamaq istəyimizlə bağlı fərqli fikirlər söyləmək olar. Amma yenə də bizə mane olan əsas qüvvə və səbəb Rusiyadır. ABŞ-Rusiya qarşılıqlı məsələsində Moskvanın geri çəkilməsi, yaxud zəifləməsi daha qabarıq ortada olarsa, məlum təhdidlərin ortadan qalxmasının şahidi ola bilərik".

□ Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

Xəbər verdiyimiz kimi, Prezident İlham Əliyevin iyunun 18-də imzaladığı sərəncamlarla Azərbaycan minimum əmək haqqının məbləği sentyabrın 1-dən 250 manata qaldırılıb.

Eyni zamanda Milli Elmlər Akademiyasının Rəyasət Heyəti və aparatı, Gəncə bölməsinin aparatı, Heydər Əliyev Mərkəzi, "Azərbaycan Milli Ensiklopediyası" Elmi Mərkəzi, Azərbaycan Atatürk Mərkəzi, Azərbaycan Respublikasının Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının daimi fəaliyyət göstərən İşçi Qrupu, Mədəniyyət Nazirliyinin Dövlət Film Fondu, Prezident yanında Kültür İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu, Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının Katibliyi, Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi, Prezident yanında Elmin İnkişafı Fondunda çalışan rəhbər və digər işçilərin, həmçinin dövlət orqanlarının tabeliyində olan dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən qurumların dövlət qulluqçusu olmayan işçilərinin (Vahid Tarif Cədvəli əsasında əməkhaqqı alan işçilər istisna olmaqla) vəzifə maaşları sentyabrın 1-dən orta hesabla 40 faiz artırılır.

Digər sərəncamlarla isə dövlət ümumi təhsil, həmçinin peşə təhsili müəssisələrində çalışan bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi aparılmış müəllimlərin, idarəetmə və təlim fəaliyyəti ilə məşğul olan işçilərin əmək haqqı sentyabrın 1-dən 20 faiz artırılacaq.

Bununla yanaşı, prezident sərəncamlarına əsasən sentyabrın 1-dən Xüsusi Dövlət Mühafizə Xidmətinin, Müdafiə Nazirliyinin, Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili Qoşunların Baş İdarəsinin, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin, Xarici Kəşfiyyat Xidmətinin, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin, Dövlət Sərhəd Xidmətinin, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin, Daxili İşlər Nazirliyinin hərbi qulluqçularının (müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçular istisna olmaqla) aylıq pul təminatı vəzifə maaşları, həmçinin Dövlət Gömrük Komitəsinin, Dövlət Miqrasiya Xidmətinin, Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar Xidmətinin və Tibb Baş İdarəsinin xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının aylıq pul təminatı vəzifə maaşları orta hesabla 40 faiz həcmində artırılır.

Nazirlər Kabinetinə Maliyyə Nazirliyinin təklifləri əsasında bu qurumların dövlət qulluqçusu olmayan mülki işçilərinin aylıq vəzifə (tarif) maaşlarının artımı ilə bağlı təkliflərini beş gün müddətində Prezidentə təqdim etmək tapşırılır.

Prezidentin daha bir sərəncamına əsasən Mərkəzi Seçki Komissiyası sədrinin maaşı 3060 manata, sədrin müavininin maaşı 2845 manata, katibinin maaşı 2110 manata, sırası üzvlərinin maaşı isə 1920 manata qaldırılır.

950 min nəfərədək insanın əmək haqqı artacaq

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyindən "Yeni

950 min vətəndaşı sevindirən sərəncamlar, 1 milyard manat vəsait...

Orta əmək haqqı 40 faiz artmaqla 367 manat olacaq; minimum pensiyanın məbləği 160 manatdan 200 manata çatdırılacaq

Müsavat"a verilən məlumata görə, minimum əmək haqqının artımı birbaşa olaraq 950 min nəfər vətəndaşı əhatə edəcək. Həmin insanlardan 600 mini dövlət sektorunda, 350 mini özəl sektorda işləyəcəkdir. Bu artımın təmin edilməsi üçün dövlət büdcəsindən illik 780 milyon, 2019-cu il (sentyabr-dekabr ayları) üzrə 245 milyon manat əlavə vəsait ayrılması təmin olunacaq: "Artımdan sonra Azərbaycanda minimum əmək haqqı MDB ölkələri arasında alıcılıq qabiliyyətinə görə (PPP) ikinci yerdə qərarlaşacaq".

Bundan əlavə, minimum əmək haqqının məbləğinin 250 manata çatdırılması dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən sahələrdə Vahid Tarif Cədvəli ilə müəyyən edilmiş aylıq tarif (vəzifə) maaşları üzrə orta əmək haqqının da orta hesabla 40 faiz artmaqla 265 manatdan 367 manata çatmasına imkan verir.

600 min nəfər daha çox pensiya alacaq

Qeyd edək ki, Prezident İ.Əliyevin təşəbbüsü ilə "Əmək pensiyaları haqqında" Qanuna dəyişiklik olunmasını nəzərdə tutan layihə hazırlanıb və Milli Məclisə təqdim olunub. Təklif edilən dəyişikliyə görə, Azərbaycanda minimum pensiyanın məbləği bu il oktyabrın 1-dən 160 manatdan 200 manata qaldırılacaq.

ƏƏSMN-dən "Yeni Müsavat"a bildirildiyinə görə, mini-

mum pensiya məbləğinin artırılması ümumilikdə 660 min pensiyaçını əhatə edəcək. Artımın edilməsi üçün illik 216 milyon manat, cari il (oktyabr-dekabr ayları) üzrə 62 milyon manat əlavə vəsait yönəldiləcək.

Xatırladaq ki, bundan əvvəl də dövlət başçısının qanunvericilik təşəbbüsü əsasında pensiyaların minimum məbləği cari il martın 1-dən orta hesabla 40 faizədək artırılaraq 116 manatdan (bir sıra kateqoriyalar üzrə 80 manatdan) 160 manata çatdırılıb, həmin artım ümumilikdə 233 min pensiyaçını əhatə etmişdi: "Beləliklə, təkə bu il ərzində Azərbaycanda minimum pensiyaların məbləğində 72,4 faiz artım edilməklə, bu məbləğin 116 manatdan 200 manata çatdırılması təmin olunub".

Prezidentin imzaladığı "Dövlət ümumi təhsil müəssisələrində çalışan bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi aparılmış müəllimlərin, idarəetmə və təlim fəaliyyəti ilə məşğul olan işçilərin əməkhaqqlarının artırılması haqqında" sərəncamlar ümumilikdə 160 minə yaxın müəllimi əhatə edir.

ƏƏSMN bildirir ki, sərəncam onların orta aylıq əmək haqqının 605 manata çatmasına imkan verir. Bu artımın tə-

min edilməsi üçün dövlət büdcəsindən əlavə olaraq illik 240 milyon manat, cari il (sentyabr-dekabr ayları) üzrə isə 73 milyon manat vəsait ayrılacaq.

Dövlət büdcəsinə dəyişiklik edilir

İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin icraçı direktoru Vüsal Qasımlının sözlərinə görə, ölkə başçısı tərəfindən aparılan sosial-iqtisadi siyasətin qayəsində Azərbaycan vətəndaşının, onun sosial təminatının və rifahının dayandığını özündə növbəti dəfə bariz şəkildə ehtiva edən son qərarlar ümumilikdə iki milyondan çox insanı əhatə etməklə, həm dövlət orqanlarında, həm də özəl sektorda çalışan şəxslərin maddi vəziyyətini əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdıracaq. İcraçı direktor əlavə edib ki, prezidentin ilin əvvəlindən həyata keçirdiyi sosial paketin əhatə dairəsi 3 milyard manatdan artıqdır.

V.Qasımlının fikrincə, bu ilin əvvəlindən etibarən prezident tərəfindən qəbul edilən qərarlar global iqtisadiyyatda baş verən neqativ meyillərin ölkə əhalisinin sosial təminatına mənfi təsirini minimalaşdırmağa imkan vermişdisə, hazırkı sərəncamlar əhəlinin gəlirlərinin artmasına, yığım imkanlarının genişlənməsinə şərait yaradacaq: "Əməkhaqqlarının əhəmiyyətli artımı əhəlinin alıcılıq qabiliyyətinə müsbət təsir etməklə, iqtisadi aktiv-

liyin daha da artmasına və beləliklə, multiplikator effekti ilə iqtisadiyyatın digər sferalarına da öz töhfəsini verəcək".

Milli Məclisin Sosial siyasət komitəsinin sədri Hadi Rəcəbli isə bildirir ki, prezidentin atdığı addımların mərkəzində vətəndaş dayanır: "Prezident İlham Əliyev dəfələrlə 2019-cu ili "Sosial müdafiə ili" adlandırıb. Xatırlayırınsızsa, bu ilin əvvəlində minimum əmək haqqının məbləği 130 manat idi. Dövlət başçısının minimum aylıq əmək haqqının artırılması haqqında sərəncamı ilə bu, 250 manat, başqa sözlə, iki dəfə oldu. Azərbaycan hökumətinin atdığı addımların hər birində vətəndaş ön planda olur".

H.Rəcəbli bildirib ki, Milli Məclisdə bir sıra qanunlara dəyişiklik ediləcəyi gözlənilir: "Yeni prezidentin bundan sonra da bir sıra mühüm addımlar atacağı istisna deyil. Düşünürəm ki, bu cür müsbət addımlar ilin sonuna qədər vaxtaşırı atılacaq. Bütün bunlar vətəndaşın güzəranının yaxşılaşmasına xidmət edir. Qeyd etmək istəyirəm ki, pensiyaların da artımı gözlənilir. Beləliklə, Prezident İlham Əliyev xalqa verdiyi vədlərini yerinə yetirir" (Report).

H.Rəcəblinin APA-ya verdiyi müsahibədən isə aydın olur ki, əməkhaqqlarının artırılması ilə əlaqədar 2019-cu ilin dövlət büdcəsində dəyişiklik ediləcək. Büdcəyə dəyişikliyə nəzərdə tutulan layihə bu gün Milli Məclisin sosial siyasət komitəsində müzakirəyə çıxarılaçaq və Milli Məclisin növbədənən sessiyasının iclasına tövsiyə olunacaq: "Əməkhaqqlarının artımı ilə əlaqədar 2019-cu ilin dövlət büdcəsində vəsait nəzərdə tutulmamışdı. Bu artımlar əlavə imkanlar hesabına həyata keçirilir. Prezidentin apardığı struktur dəyişiklikləri nəticəsində əldə olunan əlavə gəlirlər hesabına bu maliyyələşmə təmin olunur. Bu da prezidentin gördüyü işlərin nəticəsidir. Bununla bağlı dövlət büdcəsində də dəyişikliklər ediləcək".

"Bunlar düşünülmüş sosial siyasətin tərkib hissəsidir"

İqtisadçı-ekspert Pərviz Həsənovun "Yeni Müsavat"a dediyinə görə, verilən qərarlar populist addım olmayıb, Azərbaycan hökumətinin, xüsusilə də ölkə prezidentinin düşünülmüş sosial siyasətinin tərkib hissəsidir: "Xatırlayırınsızsa, fevral ayında hökumət üzvləri ilə görüşündə prezident bildirmişdi ki, artımlar davamlı olacaq, bu barədə hökumət tərəfindən müvafiq araşdırmalar, təhlillər aparılır. Yeni bu son qərarlar hökumətin hərtərəfli düşünərək, planlaşdıraraq atdığı addımlardır. Azərbaycan dövlətinin mövcud maliyyə imkanları baxımından, bu artımların yaradacağı əlavə xərcləri qarşılamaq problem olmayacaq. İndiyədək əldə olunan gəlirlərin mühüm bir hissəsi

infrastruktur layihələrinin icrasına sərf olunurdu. Bu sahədə böyük işlər görüldü. İndi isə vəsaitlərin daha çox hissəsinin əhəlinin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına yönəldilməsinə imkan yaranıb".

İqtisadçının fikrincə, artımlardan sonra hökumət istehlak qiymətlərində mümkün artımların qarşısını almağa xüsusi diqqət yetirməlidir: "Düşünürəm ki, dövriyyəyə builki artımlar nəticəsində daxil olan 3 milyard manatlıq əlavə vəsaitlərin inflyasiyaartırıcı təsirlərini neytrallaşdırmaq, yaxud minimuma endirmək mümkündür və hökumət bunu edəcək də".

P.Heydərov hesab edir ki, sosial paketin icrasına yönəldiləcək vəsaitlərin mənbəyi kimi kölgə iqtisadiyyatına qarşı aparılan mübarizənin müsbət nəticələri çıxış edəcək: "Vergi və gömrük sahəsində həyata keçirilən şeffaflaşdırma tədbirləri, xüsusilə də kölgə iqtisadiyyatının azaldılmasına yönəlik addımlar ciddi müsbət nəticələr verməkdədir. Bir iqtisadçı kimi mən özüm belə yüksək nəticələr gözləmirəm".

Ekspert qeyd edir ki, prezident sərəncamlarındakı artımları təmin etmək sahəsində hökumət hansısa çətinliklə üzləşməyəcək: "Ölkənin gəlirləri nə qədər xarici faktorlar da mövcud deyil. Əvvəla, bu ilin büdcəsi elə hesablanıb ki, büdcə gəlirlərinin təmin olunmasında neftin qiymətindən asılılıq minimum səviyyədədir. İkinci tərəfdən də, Azərbaycanda büdcə gəlirlərinin təmin olunmasında hansısa problem neftin dünya bazar qiyməti 50 dollardan aşağı düşəcəyi şəraitində mümkündür ki, mövcud beynəlxalq konyuktur, bazara təsir edən amillərin təhlili bu ilin sonunadək belə azalmanın olmayacağını göstərir. Növbəti ilin büdcəsinə gəlincə, yəqin ki, onu da hökumət büdcə xərclərinin təmin olunmasına ilə bağlı hərtərəfli analizlərdən sonra tərtib edəcək və bütün risklər nəzərə alınacaq".

□ Dünya SAKİT, "Yeni Müsavat"

2019-cu ili "Azərbaycanda sosial-iqtisadi inqilablar" ili adlandırma bilirik. Dünyanın əksər ölkələri həm sosial-iqtisadi, həm də siyasi baxımdan tələtlər, geriləmələr yaşadığı, çətinliklərlə üzləşdiyi bir vaxtda Azərbaycanda 2019-cu il başlayandan vətəndaşların iqtisadi rifahının yüksəldilməsi, sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində davamlı addımlar atılır. Bu qərarları incələyərək maraqlı bir fakt da çıxır ortaya: maaş, təqaüd, müavinət artımları, güzəştlər, kompensasiyalarla bağlı təşəbbüslər birbaşa Prezident İlham Əliyevin özündən gəlir. Deməli, xalqa uzanan əl birbaşa prezidentin, dövlət başçısının əlidir!..

Biz ötən aylarda dövlət başçısının xalqla təmaslarında çox maraqlı jestlərin şahidi oluruq. Prezident insanlarla parklarda, şəhərin müxtəlif yerlərində görüşür, onlara əl uzadır, problemlərini dinləyir, şikayət məktublarını şəxsən özü alır. İmzalanən sosial paketlər isə o anlama gəlir ki, Prezident insanların əlini həm də onların rifahının yüksəldilməsinə xidmət edən sərəncamlarla sızır...

2019-cu il başlayandan bu yöndə xeyli sayda sərəncam, fərman, göstərişlər verilib. Onlardan daha çox əhatəli olanlara diqqət edək:

- Prezident İlham Əliyevin "Minimum aylıq əmək haqqının artırılması və "Minimum aylıq əməkhaqqının artırılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 25 dekabr tarixli 3545 nömrəli sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə" 8 fevral 2019-cu il tarixli sərəncamı ilə minimum əməkhaqqının artırılması kəfiyyət qədər əhatəli sənəddir.

Həmin sərəncama əsasən, Azərbaycanda minimum əmək haqqının məbləği 2019-cu il martın 1-dən 50 manat (38,4%) artırılaraq 130 manatdan 180 manata çatdırıldı.

Həmin sərəncamla minimum əmək haqqının artımı birbaşa olaraq 600 minədək insanı əhatə edib.

- Prezident İlham Əliyevin "Əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi sahəsində əlavə tədbirlər haqqında" 25 fevral 2019-cu il tarixli sərəncamına əsasən sosial müavinətlər və Prezidentin aylıq təqaüdləri artırıldı.

Milyonlarla vətəndaşı sevindiren inqilabi prezident sərəncamları

Dövlət başçısı insanların əlini həm də onların rifahının yüksəldilməsinə xidmət edən sərəncamlarla sızır...

Sərəncam ümumilikdə 576,8 min nəfərə yönələn sosial müavinətlərin və Prezidentin aylıq təqaüdlərinin əhəmiyyətli dərəcədə artırılmasını, habelə həmin təqaüdlərin əhatə dairəsinin daha da genişləndirilməsini nəzərdə tutur.

Bu sərəncamla sosial müavinətin məbləği yaşa görə müavinət alanlar üçün 73 manatdan 130 manata, I qrup əlilliyə görə (ümumi səbəbdən əlillər üçün 82 manatdan, müharibə əlilləri üçün 101 manatdan, "Çernobil AES-də hərbi xidmətlər əlaqədar" və "hərbi xidmət vəzifəsini yerinə yetirməklə əlaqədar" əlilliyi olanlar üçün 94 manatdan) 150 manata, II qrup əlilliyə görə (ümumi səbəbdən əlillər üçün 61 manatdan, müharibə əlilləri üçün 73 manatdan, "Çernobil AES-də hərbi xidmətlər əlaqədar" və "hərbi xidmət vəzifəsini yerinə yetirməklə əlaqədar" əlilliyi olanlar üçün 81 manatdan) 130 manata, III qrup əlilliyə görə isə (ümumi səbəblərdən əlillər üçün 52 manatdan, müharibə əlilləri üçün 73 manatdan və "Çernobil AES-də hərbi xidmətlər əlaqədar" əlilliyi olanlar üçün 61 manatdan) 110 manata, sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqlar üçün 82 manatdan 150 manata, ailə başçısını itirməyə görə isə ailə üzvlərinin hər biri üçün 68 manatdan 80 manata çatdırıldı. Habelə, sosial müavinətin məbləği valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların qəyümlərini (himayəçiləri) üçün 61 manatdan 100 manata, müddətli həqiqi hərbi xidmət qulluqlarının uşaqları üçün 68 manatdan 100 manata, beşdən çox uşağı olan qadınların hər uşağı üçün 33 manatdan 55 manata, uşağın anadan olmasına görə 109 manatdan 200 manata, dəfn üçün ödəni-

lən sosial müavinətin məbləğinin isə 146 manatdan 300 manata qaldırıldı.

Qeyd edilən sərəncam həmçinin Prezidentin təqaüdü ilə təmin edilənlərin əhatə dairəsinin genişlənməsinə əsas yaradıb. Sərəncamda I qrup əlillərə və ya sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək şəxslərə qulluq üçün əmək pensiyasının sığorta hissəsinə əlavə əvəzinə I qrup əlilliyi olan şəxslərə qulluq edənlərə və sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqlara qulluq edənlərə 50 manat məbləğində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdünün təsis edilməsi yer alıb. Eyni zamanda müharibə veteranlarına kommunal, nəqliyyat və digər xidmətlərə görə sosial müavinət, o cümlədən döyüşün ordunun tərkibində xidmət etmiş müharibə iştirakçılarının əmək pensiyasının sığorta hissəsinə əlavə əvəzinə 80 manat məbləğində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdü təsis edilib.

Dövlət başçısının sərəncamı ilə müharibə əlillərinə də Prezidentin təqaüdünün məbləğinin I qrup əlilliyə görə 182 manatdan 250 manata, II qrup əlilliyə görə 158 manatdan 230 manata, III qrup əlilliyə görə 121 manatdan 210 manata çatdırılması təmin edilib. Bundan başqa, sənəd əlillik ümumi xəstəlik, hərbi xidmət dövründə xəstələnmə, əmək zədəsi və peşə xəstəliyi, hərbi əməliyyatlar keçirilən zonada olmaqla əlaqədar, Çernobil AES-də qəzanın ləğvi ilə əlaqədar səbəblərdən baş verdikdə I qrup əlilliyə görə sosial müavinət alanlara Prezidentin təqaüdünün əmək pensiyası almaq hüququ olan I qrup əlillərə (gözdən əlillər istisna olmaqla) da şamil olunmasını və bu təqaüdün məbləğinin 73 manatdan 100 manata çatdırılması nəzərdə tutulur. 1941-1945-ci illər Böyük Vətən müharibəsi iştirakçıları-

na, İkinci Dünya müharibəsi dövründə Leningrad şəhərinin mühasirəsi zamanı şəhərin müəssisələrində, idarə və təşkilatlarında işləmiş və "Leningradın müdafiəsinə görə" medalı, "Leningrad mühasirəsində yaşayan" döş nişanı ilə təltif edilmiş şəxslərə (müharibə əlilləri istisna olmaqla) Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdünün məbləği hazırda 121 manatdır ki, bu məbləğin də 150 manata çatdırılması sərəncamda əksini tapıb.

- Fevralda Prezident İlham Əliyev "Məcburi köçkünlər və onlara bərabər tutulan şəxslər üçün vahid aylıq müavinətin artırılması haqqında" da Sərəncam imzaladı.

Məcburi köçkünlər və onlara bərabər tutulan şəxslər üçün vahid aylıq müavinətin məbləği 2019-cu il aprelin 1-dən 50 faiz

karlara 10 min, piştaxtaları yanan kiçik ticarətçilərə isə 2 min manat yardım ayırdı.

Prezidentin bu sərəncamlarının ardıcılığı və mərhələli şəkildə bütün zümrələri əhatə etməsi onu göstərir ki, əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi bəzilərinin iddia etdiyi kimi, hansısa bir kampaniya deyil, bu, ardıcıl və davamlı xarakter daşıyan siyasətdir. Görünən budur ki, ölkəmizdə kifayət qədər uğurlu sosial dövlət modeli formalaşmışdır.

Azərbaycanda əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində tədbirlərin nə qədər geniş miqyaslı olduğunu sadəcə onların əhatə dairəsinə diqqət etmək kifayətdir.

Prezident İlham Əliyevin 18 iyunda imzaladığı sosial paket də bu istiqamətdə həyata keçirilən dövlət siyasətinin davamı,

nın Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının daimi fəaliyyət göstərən İşçi Qrupu, Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin Dövlət Film Fondu, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kültür İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının Katibliyi və Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin rəhbər və digər işçiləri daxildir.

İlkin hesablamalara görə, bu sosial paket 3 milyondan artıq insanın sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi deməkdir. Yəni bu sərəncamlar 3 milyondan artıq vətəndaşı əhatə edəcək.

Ən həssas və azgəliqli qruplar isə bu sərəncamlarda xüsusi diqqətə alınıb. Təkcə onu demək kifayətdir ki, sərəncamlarla təxminən 700 min nəfər müəllimin maaşı artırılır.

Bu sevincidici sərəncamdan sonra daha bir şad xəbər gəldi: 2019-cu ilin 1 oktyabr tarixindən etibarən Azərbaycanda pensiyalar da artırılır! Pensiyaların minimum həddi 160 manatdan 200 manata yüksəldiləcək. Bunun da müəllifi məhz Prezidentdir. Belə ki, Milli Məclisə dövlət başçısı İlham Əliyevin imzası və təqdimatı ilə "Əmək pensiyaları haqqında" Qanuna dəyişiklikləri nəzərdə tutan qanun layihəsi daxil olub.

Qanun layihəsi bu ay müzakirəyə çıxarılacaq və təbii ki, qəbul olunacaq.

İlkin hesablamalara görə, pensiya artımı da 700 minə yaxın pensiyaçıyı əhatə edəcək.

Məsələnin sosial-iqtisadi cəhətləri iqtisadçılar tərəfindən şərh edilir və heç şübhəsiz ki, insanlar qısa müddətdə göstərilən qayğıyı öz həyatlarında hiss edəcəklər.

Digər bir vacib məqam odur ki, məlum artımlardan sonra Azərbaycan Respublikasında minimum əmək haqqı MDB ölkələri arasında alicilik qabiliyyətinə görə (PPP) 2-ci yerdə qərarlaşır. Bu, dövlətimizin ciddi uğuru və nüfuzudur. Habelə, düşmənlərimizə göz dağıdır.

Və sonda bir incə məqama toxunaq. Sosial şəbəkələrdə gedən müzakirələrdə maaş və təqaüd artımları birmənalı şəkildə təqdir olunur. Fikir mübadilələrində maaşları artırılmayan azsaylı insanlar da iştirak edir. Onlar da öz məvaciblərinin nə zaman artırılacağına dair sorğular edirlər.

Gedən proseslərə diqqət edək: proses mərhələli şəkildə bütün zümrələri əhatə edir və vətəndaşların işləyən, təqaüd alan hissəsinin təxminən 90 faizi bu sevinci yaşayıb. İlin sonunadək hər bir vətəndaşın oxşar sərəncamların əhatə dairəsinə düşəcəyinə şübhə yoxdur.

artırıldı - 40 manatdan 60 manata çatdırıldı.

- 2019-cu ildə Azərbaycan Prezidenti dünyada anoloqu olmayan, vətəndaşları kredit məngənəsindən xilas edən sərəncama imza atdı. Dünyada baş verən iqtisadi tələtlərin nəticəsi olaraq, Azərbaycanda 2015-ci ildə iki dəfə devalvasiya baş verdi. Bundan sonra yüz minlərlə Azərbaycan vətəndaşının banklardan götürdüyü dollar kreditlərinin ödənməsində problemlər yaranmışdı, insanların kreditləri devalvasiya səbəbindən iki dəfə yüksəlmişdi. Prezident fevralda fiziki şəxslərin problemləri kreditlərinin həll olunması ilə bağlı fərman imzaladı. Sadəcə dillə desək, bu fərmanla 10 min ABŞ dollarına qədər kredit götürmüş vətəndaş devalvasiyadan sonra nə qədər artıq pul ödəmişdisə, kompensasiya şəklində özüne qaytarıldı, üstəlik, faiz, dəbbə, cərimələri ləğv olundu. 800 min nəfərədək kredit borcu olan vətəndaş və onların ailə üzvləri - üst-üstə təxminən 3 milyona yaxın Azərbaycan insanı kredit məngənəsindən qurtardı!

- Martin sonunda Bakıda "Diqlas" Ticarət Mərkəzi yandı. Xeyli sahibkara ziyan dəydi. Prezident çətin vəziyyətə düşən sahibkarları naümid buraxmadı. Mağazaları yanan sahib-

yaxud da növbəti mərhələ kimi qiymətləndirilir.

İmzalanən sosial paket minimum aylıq əmək haqqının 180 manatdan 250 manata çatdırılmasını; dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşlarının 50 faiz artırılmasını; hərbi və hüquq-mühafizə orqanlarının xüsusi rütbəli əməkdaşlarının və mülki işçilərinin əməkhaqlarının 40 faiz artırılmasını;

dövlət ümumi təhsil və peşə təhsili müəssisələrində çalışan bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi aparılan müəllimlərin vahid aylıq vəzifə maaşlarının orta hesabla 20 faiz artırılmasını; dövlət büdcəsindən maliyyələşən bir sıra digər təşkilatlarda çalışan şəxslərin aylıq vəzifə maaşlarının orta hesabla 40 faiz artırılmasını nəzərdə tutur.

Minimum əmək haqqının artımı birbaşa olaraq 950 min insanı əhatə edəcək.

Maaşları artırılanların sırasına Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Rəyasət Heyəti və aparatı, Gəncə bölməsinin aparatı, Heydər Əliyev Mərkəzi, "Azərbaycan Milli Ensiklopediyası" Elmi Mərkəzi, Azərbaycan Ataturk Mərkəzi, Azərbaycan Respublikasının dövlət arxivləri və onların filialları, rayon (şəhər) dövlət arxivləri, Azərbaycan Respublikası-

Elşad MƏMMƏDLİ
elshad1978@gmail.com

Deputat, Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədr müavini, YAP-ın Siyasi təhlil və proqnozlaşdırma şöbəsinin müdiri Aydın Mirzəzadə "Yeni Müsavat"ın suallarını cavablandırır. Müsahibəni təqdim edirik:

- Aydın bəy, bu ilin sonlarında növbədənə parlament seçkilərinin keçirilməsi ilə bağlı məlumatlar yenidən yayılıb. Hətta iddialar var ki, seçki ilin ortalarında keçiriləcəkmiş, sonradan zamanı dəyişdirilib. Bu mövzu ilə bağlı sizdəki məlumatlar nədən ibarətdir?

- Parlament seçkiləri konstitusiyaya görə, gələn ilin noyabr ayında keçiriləcək. Bundan başqa, hər hansı məsələ bu gün partiyamızda müzakirə edilmir. Hesab edirəm ki, sadəcə olaraq, kimlərsə bununla gündəmə gəlməyə, süni surətdə mövzu yaratmağa çalışırlar. Seçkilər konstitusiyada göstərilən müddətdə keçiriləcək və hər bir siyasi partiya, yaxud müstəqil şəxs öz iddiasını ortaya qoya biləcək.

- Bu yaxınlarda YAP-ın İdarə Heyətinin növbəti toplantısının keçirildiyi barədə xəbər oxuduq. Hakim partiyanın rəhbərliyində təmsil olunan şəxs kimi yaqın ki, həmin iclasda seçki məsələsinin müzakirə edilib-edilmədiyindən xəbəriniz var...

- İdarə Heyətinin iclasları vaxtaşırı keçirilir. Digər partiyalardan fərqli olaraq, biz rəhbər orqanlarımızın iclasları barədə cəmiyyəti məlumatlandırırıq. Eyni zamanda baxılan məsələlər barədə də məlumat verilir. Həm iri planda nəzərdə tutulan, həm müzakirəsi tələb olunan, həm də partiyadaxili məsələlər müzakirə edilir. Nizamnaməyə əsasən, bu, İdarə Heyətinin səlahiyyətində olan məsələdir. Mən İdarə Heyətinin üzvü deyiləm. Amma mənə olan məlumata görə, partiya daxilində seçki ilə bağlı hər hansı müzakirələr getmir.

- *Deputat həmkarımız Siyavuş Novruzovun bir ifadəsi var, deyir ki, biz seçkilərə bir il əvvəldən başlayırıq. Bu mənada YAP artıq parlament seçkilərinə start veribmi?*

- Mən hörmətli həmkarımın fikrini dəstəkləyirəm. YAP həmişə seçkilərə hazırlaşır. Biz seçki bitəndən sonra artıq növbəti seçkiyə hazırlıq görürük. Seçki komissiyalarındakı nümayəndələrimizin fəaliyyətini qiymətləndiririk, müşahidəçilərin işini dəyərləndiririk. Eyni zamanda ortaya çıxan, maraqlı doğuran siyasi texnologiyaların tətbiqi ilə bağlı müzakirələr aparırıq. Prinsip etibarilə YAP bir seçki bitəndən sonra həmin seçkinin nəticələrinə yekun vurur, növbəti seçkiyə hazırlıq görür.

- *Uzun müddət mətbuatda çıxış etməyə önəm verməyən, mediadan uzaqda dayanmağa üstünlük verən, plenar iclaslarda elə də aktivlik göstərməyən bəzi həmkarlarınızın nəzərə alınmaması diqqət çəkir. Bu zaman dərhal seçki ehtimalından bəhs olunur ki, deputatlar növbədənə seçkiyə hazırlaşsınlar. Bu müşahidələr nə*

- *Siz həm də YAP-ın Siyasi təhlil və proqnozlaşdırma şöbəsinin rəhbərisiniz. Yaqın seçkilərlə bağlı hansısa təklifləriniz var. Şübhəsiz ki, hakim partiya da etir*

rirat varmı?

- Müraciət olarsa, dialoqa getməyə hazırıq. Ancaq bu, seçki sisteminin dəyişdirilməsi ilə bağlı ola bilməz. Digər hansısa məsələlərin müzakirəsi

- Yox, müxalifətdən heç bir təklif gözləmirik. YAP siyasi partiya olaraq öz proqramını irəli sürür və tərəfdarları ilə işləyir, məsələlərə mövqeyini bildirir, müxalifətlə polemikaya

gəlməzdi. Bütün bu onilliklərlə aparılan işlər büdcəyə böyük pulların gəlməsinə səbəb olub. Bunların bir hissəsi bir müddət ölkədə infrastrukturun yenilənməsinə sərf edildi.

"Seçkiyə hələ il yarım var"

Aydın Mirzəzadə: "Partiyanın rəyini nəzərə almadan seçkiyə gedən şəxs artıq özünü partiya qarşı qoymuş olur"

dərəcədə əsaslıdır?

- Prinsipcə, biz həmişə ilk növbədə parlamentdəki nümayəndələrimizdən fəallıq göstərmələrini gözləyirik və bu sahədə onların addımlarını əlbəttə ki, alqışlayırıq. Eyni zamanda əgər kimlərsə daha fəal olmağa başlayıbsa, bu, yaxşıdır. Lakin bunu seçki ilə bağlamağa dəyməz. Seçkiyə hələ il yarım var. Seçkidə kimin neçə dəfə mətbuatda, ya parlamentdə çıxış etməsi deyil, onun partiyanın, seçicilərin etimadını nə dərəcədə doğrultması, seçicilərlə işi, ölkənin daxili, xarici siyasəti ilə bağlı mövqeyini ortaya qoyması əsas məsələdir.

- *Hakim partiyanın parlamentdə 70-ə yaxın üzvü var. Bir sıra hallarda hazırkı tərkibin növbəti seçkidə ciddi şəkildə yenilənməyindən danışılır. Elə komitə sədri Səməd Seyidov da bu barədə fikirlərini deyirdi. Budafəki seçkidə parlamentin tərkibində ciddi yenilənmə olacaqmı?*

- Buna ancaq cənab SEÇİCİ - xahiş edirəm, bunu böyük həfflərlə yazın - qərar verəcək ki, parlamentin neçə faizi yenilənməlidir. Parlament seçkilərində təkəcə bizim partiya deyil, eyni zamanda digər partiyalar, müstəqil namizədlər də iştirak edəcək.

- *Amma hakim partiyanın bir neçə deputat üzvü biza müsahibələrində deyiblər ki, seçkiyə gedib-gətməyəcəklərini də YAP-ın qərarından sonra dəqiqləşdirəcəklər. Deməli, cənab seçiciyə qədərki mərhələ var...*

- Yox. Belə bir məsələni deyək. Həqiqətən də kimsə hansısa bir partiyanın üzvüdürsə, o, həmin partiyanın qərarı ilə seçkiyə gedə bilər. Partiyanın rəyini nəzərə almadan seçkiyə gedən şəxs artıq özünü partiya ilə üzbuəz qoymuş olur. Yəni prinsipcə bunu deyən həmkarlarımız düz deyirlər ki, partiyanın qərarına tabedirlər. Amma o ki qaldı hansı namizədimizin irəli sürülməsinə, bu, ancaq seçkiqabağı müzakirə olunan məsələ olacaq. Kimsə özünü partiya ilə qarşı-qarşıya qoya bilməz! Bu, artıq partiya intizamının pozulması deməkdir. Hesab etmirəm ki, digər hansısa partiyada da kimsə partiyası ilə məsləhətləşmədən öz namizədliyini versin.

madı doğrultmayan deputatlar və onlarla bağlı müəyyən müzakirələr aparılır. Siz onlarla bağlı nə təklif edirsiniz?

- Bu, partiyadaxili müzakirələrdir. Seçkiqabağı müzakirələrdə etimad doğruldanlar, seçici ilə sıx əlaqə saxlayanların namizədliyi irəli sürülür. Eyni zamanda, əlbəttə ki, yenilənmə də olur. Gənc nəsəl yetişir, onların potensialından istifadə etmək lazımdır. Həm paytaxtda, həm də regionda özünü partiyanın fəal üzvü kimi göstərən və parlamentə olaraq ölkəyə çox böyük fayda verə biləcək insanlar olur. Onların da gələnlə siyahıda olması tamamilə mümkün məsələdir.

- *Parlamentdə bir neçə dəfə "mövqeyinizi bildirin" məzmunlu çağırışlar oldu. O zamana qədər bəziləri kənarında dayanmağa üstünlük verdikləri halda, sonradan fəallaşdılar. Susanların "cazaları" ağır olacaq, eləmi?*

- Yox, söhbət susmaqdan getmir, göstərilən etimadı doğrultmaqdan gedir. Ölkənin daxili, xarici siyasətini münasibət bildirmək, seçicilərlə işləmək, parlamentdə fəal olmaq, təkliflər irəli sürmək lazımdır. Biz həmişə etimad göstərdiyimiz üzvlərdən bunu istəyirik. Prinsipcə, biz nümayəndələrimizdən razıyıq. Amma bununla belə, çox təəssüf ki, bizim tələyimizə bu gün konstruktiv, sivil müxalifətlə yanaşı, təhqirlə danışan müxalifətlə də mübarizə aparmaq düşür. Hər halda, biz istəyirik ki, nümayəndələrimiz bir az fəal olsunlar, mətbuatla işləsinlər, insanların etimadını doğrultsunlar.

- *Aydın bəy, seçkiqabağı müxalifətlə dialoqa gedib proporsional seçki sisteminin bərpası, yaxud digər məsələlərlə bağlı müzakirələr aparmaq mümkündürmü?*

- Biz hesab etmirik ki, proporsional sistemi bərpa etmək lazımdır, majoritar sistem özünü tamamilə doğruldu. Çünki seçici özünün konkret nümayəndəsini tanıyır və onun fəaliyyətinə qiymət verir. Biz seçkiqabağı öz partiyamızın daha çox parlamentdə mandat qazanmasında maraqlı olacağıq, bu istiqamətdə işləyəcəyik.

- *Bəs müxalifətlə dialoqa və*

"Müxalifətdən heç bir təklif gözləmirik"

ilə bağlı dialoqa həmişə hazırıq.

- *Müxalifətin fəaliyyətini izləyirsinizmi və izləyirsinizsə, qiymətləndirməniz necədir?*

- Əlbəttə, izləyirik. Müxalifəti yekcins götürmək olmaz. Bu gün müxalifət müxtəlif qütblərdən ibarətdir. Parlament müxalifəti var, konstruktiv müxalifət var. Yaxud parlamentdən kənar, aktiv olan, ancaq mövqeyini tez-tez dəyişən müxalifət var. Eyni zamanda radikal müxalifət mövcuddur. Amma tam götürdükdə, bu gün müxalifət Azərbaycanda seçicilərin çox az bir hissəsini təmsil edir. Çünki müxalifət o vaxt güclü olur ki, iqtidar zəif olur, iqtidar öz üzərinə düşən vəzifələri yerinə yetirmir. Əgər iqtidar vətəndaşın təhlükəsizliyini təmin edirsə, əgər vətəndaşı öz dövləti ilə fəxr etməsi halına gətirirsə, əgər iqtidar vaxtaşırı vətəndaşın sosial vəziyyətini düşünərək əmək haqqını, pensiyasını, minimum əmək haqqını qaldırırsa, əlbəttə ki, seçici öz səsini iqtidara verəcək. Müəyyən hissə, müəyyən səbəblərdən iqtidarla razılaşmışdır. Müxalifət sosial bazasını orda axtarır. İddialar, həmin sosial bazanı tamamilə öz təsiri altına almaq istəyi böyükdür. Çox təəssüf ki, konstruktiv təkliflər azdır, hansısa bir problemin həlli ilə bağlı proqramlar irəli sürülmür.

- *Belə çıxır ki, YAP müxalifətdən təkliflər gözləyir, eləmi?*

- Cənab prezident dəfələrlə elan edib ki, vətəndaşın sosial vəziyyəti onun siyasətinin mərkəzində durur. Vətəndaşın təhlükəsizliyi, ölkənin qüdrəti və vətəndaşın sosial vəziyyəti əsas prioritet məsələlərdir. Vaxtaşırı minimum əməkhaqqının, minimum pensiyasının, maaşların artırılması üçün əvvəldən çox ciddi, düşünülmüş iqtisadi siyasət aparılır. Əgər qeyri-neft sektoru inkişaf etdirilməmiş, vergidə, gömrükdə islahatlar aparılmırsa, sahibkara dəstək yoxdursa, onda büdcəyə pul

girik. Proqram irəli sürmək, elektoratla işləmək müxalifətin öz problemi. Biz hüququmuzdan istifadə edirik, eyni zamanda müxalifətə qiymət veririk, bilirik ki, proqramları yoxdur, obyektivlik azdır, daha çox populizm əhəmiyyət verir. Dağlıq Qarabağ məsələsini öne çəkmirlər və s.

- *Müxalifətə neçə qiymət verirsiniz?*

- Bilmirəm, belə bir qiymətləndirmə düzgün olardı mı? Onlar indiki iqtidarın apardığı siyasətlə razı deyillər. Biz də onların siyasəti ilə razı deyilik.

- *Prezidentin imzaladığı son sərəncam əhalinin çox böyük hissəsini əhatə edir və üstəlik, söhbət iri məbləğdə artımlardan gedir. Bu mənada bəzi opponentləriniz müzakirələr aparırlar. Ötən artımları hansısa mitinqlə əlaqələndirənlər indi də seçki iddiasını səsləndirirlər. Onların yanaşmaları barədə nə deyə bilərsiniz?*

- Cənab prezident dəfələrlə elan edib ki, vətəndaşın sosial vəziyyəti onun siyasətinin mərkəzində durur. Vətəndaşın təhlükəsizliyi, ölkənin qüdrəti və vətəndaşın sosial vəziyyəti əsas prioritet məsələlərdir. Vaxtaşırı minimum əməkhaqqının, minimum pensiyasının, maaşların artırılması üçün əvvəldən çox ciddi, düşünülmüş iqtisadi siyasət aparılır. Əgər qeyri-neft sektoru inkişaf etdirilməmiş, vergidə, gömrükdə islahatlar aparılmırsa, sahibkara dəstək yoxdursa, onda büdcəyə pul

Hazırda infrastruktur demək olar ki, yenilənib. Ona görə də büdcəyə daxil olan vəsait əsasən əməkhaqlarının, müavinətlərin və pensiyaların artırılmasına sərf olunur. Minimum əmək haqqı təqribən 1 milyon əhalini əhatə edir və illə təqribən 1 milyard vəsait tələb edir. Əmək haqqının 40 faiz artması 2 milyona qədər əhalini əhatə edəcək, bu da bir neçə milyard vəsait tələb edəcək. Hazırda büdcəmiz 24 milyarddır. Onun bir hissəsi keçən ildən nəzərdə tutulmuşdu. İndi də büdcəyə yenidən baxılması tamamilə mümkündür. Eyni zamanda minimum pensiya oktyabrın 1-dən 200 manat olacaq. Bu, minimum pensiyanın təqribən 25 faiz artması deməkdir. Bu, o deməkdir ki, dövlət bu istiqamətdə işlər aparır. Kiminsə 200-300 nəfərlik bir mitinq keçirərək hansısa tələb irəli sürməsi nəticəsində milyardlarla vəsait xərclənərək əməkhaqları və pensiyaların artması barədə qərar qəbul edilməsi ciddi iddia deyil. Bu, dövlətin, şəxsən cənab prezidentin apardığı siyasətin nəticəsidir ki, əmək haqları və pensiyalar artır. Eyni zamanda sizə bildirim ki, bu, axırıncı deyil. Tamamilə gözləniləndir ki, çox da uzaq olmayan bir müddətdən sonra artım yenidən olsun. Hazırda minimum əmək haqqının həcminə görə MDB məkanında Rusiya və Ukraynadan sonra biz üçüncüyük.

- *Hər halda, ötən ilki rəqəm Azərbaycandan adna yarasırmı?*

- Əlbəttə. İndi Rusiyada minimum əmək haqqı 161 dollar, Ukraynada 151 dollar, Azərbaycanda 147 dollardır. Hesab edirəm ki, az bir müddətdən sonra biz minimum əmək haqqında görə MDB ölkələri ilə yox, artıq Avropa ölkələri ilə müqayisə aparmalıyıq.

- *Yenidən seçki məsələsinə qayıdaq. Parlament seçkilərinin bələdiyyə seçkiləri ilə eyni vaxtda keçiriləcəyi iddiası həm də bununla əlaqədardır ki, növbəti prezident və parlament seçkiləri eyni ilə təsadüf edəcək. Bu, ciddi argument sayıla bilərmi?*

- Bu barədə məlumatım yoxdur və müzakirələr getmir.

- *Yeni əminsiniz ki, parlament seçkiləri 2020-də olacaq?*

- Bəli. Konstitusiyaya ilə gələn il gözlənilir.

□ **Elsad PAŞASOY,**

"Yeni Müsavat"

ABŞ Müdafiə Nazirliyi çərşənbə axşamı günü Ukraynaya ölkənin silahlı qüvvələrinin təhlükəsizlik sahəsində potensialının gücləndirilməsi məqsədilə əlavə olaraq 250 milyon dollar məbləğində yardım ayrılmasını planlaşdırdığını elan edib. Bu vəsait hərbi qüvvələrinin hazırlığı, hərbi texnikanın alınmasına və hərbi personala məsləhət verilməsi məqsədilə ayrılır.

Pentaqondan bildirildiyinə görə, bu qərar ABŞ və Ukrayna arasında müdafiə sahəsində əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsinə işarə edir. Vaşinqton artıq bu əməkdaşlıq çərçivəsində Kiyevə 1.5 milyard dollar məbləğində vəsait ayırıb. Əlavə vəsaitin ayrılması cari hazırlıq proqramları və əməliyyat ehtiyaclarının təmin edilməsi məqsədilə texnikanın alınması, o cümlədən hərbi dəniz qüvvələri və dəniz piyadalarının relyeflə məlumatlılıq səviyyəsi, eləcə də snayper silahları, tank əleyhinə reaktiv qumbaralar və artilleriya əleyhinə radiolokasiya sistemləri, elektron, tibbi və digər avadanlıqların verilməsi yolu ilə quru qüvvələrin müdafiə potensialının artırılmasına imkan verəcək. Pentaqondan bildirildiyi kimi, bu əməkdaşlıq Ukraynanın müdafiə sahəsində islahatların aparılmasında inkişaf nümayiş etdirməsi sayəsində mümkün olub. Bu islahatların Ukraynanın milli müdafiə sistemini Avroatlantik standartlara yaxınlaşdıracağı qeyd edilir.

Bes ABŞ Müdafiə Nazirliyi Azərbaycanı da bu tipli yardımlar ayırırmı? Yoxsa

Pentaqon Azərbaycana yardım edə bilmir - səbəb...

Ekspert: "ABŞ-in özü bu məsələdə 1992-ci ildə tətbiq etdiyi ədalətsiz 907-ci düzəlişin girovuna çevrilib"

907-ci düzəliş mane olur?

Politoloq Nəzakət Məmmədova "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, ABŞ Azərbaycan və Ermənistanı silah satmaq istəyir. Lakin silah satışına, hərbi yardıma 1992-ci ildə qəbul edilmiş məşhur 907-ci düzəliş adlı sənəd mane olur:

"ABŞ-in Azərbaycan və Ermənistanı silah satmaq istədiyini ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə məsləhətçisi Con Bolton da ötən ilin sonlarında Cənubi Qafqaza səfəri zamanı jurnalistlərə açıqlamasında demişdi. O qeyd etmişdi ki, Ameri-

kanın texnikası istənilən halda Rusiya texnikasından yaxşıdır. Ona görə belə bir imkanı nəzərdən keçirmək istəyirik. Con Bolton 907-ci düzəlişin ABŞ-in Azərbaycana silah satmasına, hərbi yardım etməsinə maneə olduğunu bildirərək, bu sənədə moratorium qoyulmasına çalışacağını qeyd etmişdi. Hazırda ABŞ-in Azərbaycana silah satışı, Pentaqonun istənilən formada yardım ayırması bu düzəliş ucubətindən müşkülə çevrilib. Üstəlik, Amerika Erməni Milli Assambleyası və digər diaspora təşkilatları Azərbaycanın hərbi üstünlüyünün guya regionda təhlükəsizliyə təhdid olması bəhanəsilə, Azərbaycana silah satışına embarqo çağırışları etməkdədirlər. Bir sıra Amerika diplomatları isə ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri olan bir ölkənin münafişə ölkələrinə silah satmasını yanlış addım kimi qiymətləndirirlər. Prezident İlham Əliyev ötən il Rusiyaya səfəri zamanı Azərbaycanın son illər ərzində Rusiyadan aldığı silahlara 5 milyard dollar sərf etdiyini bildirmişdi. Bundan başqa, məlum olduğu kimi, ölkəmiz İsraildən də yüksək texnologiyalı silahlar alır. Çin və Türkiyə də bizim silah ticarətində tərəfdaşlarımızdır.

ABŞ-in regionda silah satan ölkələr sırasına daxil olması, Azərbaycana hərbi sahədə yardımlar ayırması hərbi pariteti dəyişə bilər.

Ekspert qeyd etdi ki, Azərbaycanla ABŞ ikitərəfli hərbi əməkdaşlıq edir, eyni zamanda NATO-nun "Sülh naminə tərəfdaşlıq" və digər proqramlarında tərəfdaşdır. Lakin ABŞ Ukraynaya və Gürcüstanı etdiyi kimi, Azərbaycana birbaşa hərbi yardım edə bilmir, bu yalnız sərhəd mühafizəsi üçün texnikanın ayrılması, hərbiçilərin proqramlarda iştirakı ilə məhdudlaşır: "ABŞ-in özü 1992-ci ildə tətbiq etdiyi ədalətsiz 907-ci düzəlişin girovuna çevrilib.

Azərbaycan-ABŞ hərbi əlaqələri hazırda təhlükəsizlik, hərbi təhsil, Azərbaycan sülhməramlı kontingentinin NATO-nun Əfqanıstanda həyata keçirdiyi qeyri-döyüş missiyasına verdiyi töhfələr sahəsində inkişaf etməkdədir. Pentaqondan başqa hansısa maliyyə yardımı, silah yardımı, satışı isə yoxdur".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

ABŞ-İran savaş meydanına sürüklənir - Azərbaycana təhlükə qalır

Hərbi ekspert: "Hər iki tərəfdən Azərbaycana təzyiqlər artacaq..."

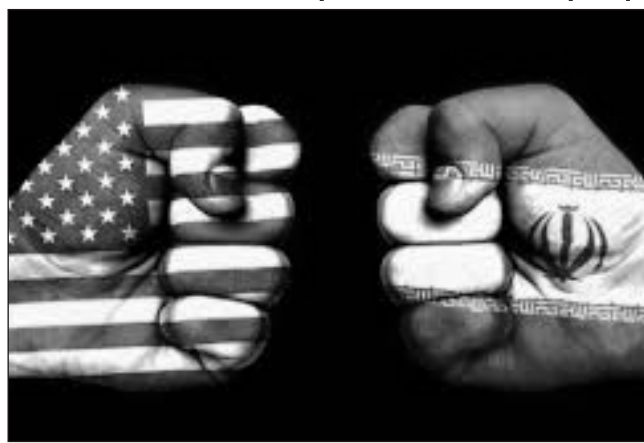
ABŞ-İran münasibətləri gərgin olaraq qalır. Hətta Birləşmiş Ştatların cənub qonşumuzun nüvə obyektlərinə taktiki hava zərbələri hazırladığı yönündə həyəcanlı xəbərlər gəlməkdədir. Bu barədə İsrailin "Maariv" qəzetinə BMT-nin adı açılmayan mənbələri məlumat verib.

ABŞ ötən həftə Oman körfəzində neft tankerlərinə hücumu görə İranı ittiham edib və bu səbəbdən rəsmi Vaşinqtonun hərbi əməliyyatlar həyata keçirməyi düşündüyü bildirilir. Bütün bunlar isə şübhəsiz ki, Azərbaycanı narahat etməyə bilməz. Çünki İran qonşuluğumuzda yerləşən iri dövlətlərdən biridir və ona qarşı həyata keçiriləcək hər hansı hərbi əməliyyat bizim üçün də ciddi risklər vəd edir.

Hərbi ekspertlər də əməliyyat zamanı atıla biləcək raketlərin Azərbaycana real təhlükə yarada biləcəyini vurğulayırlar. Hətta döyüş koordinatlarını müəyyən edərkən hər hansı ehtiyatsızlığın qonşu ölkələrə, o cümlədən ölkəmizə baha başa gələ biləcəyi qeyd olunur.

Hərbi icmalçı Ramil Məmmədli rəsmi Bakının hazırkı siyasətinin ən doğru yol olduğunu bildirdi: "Azərbaycan balanslaşdırılmış siyasət

aparmaqla daim regional və dünyadakı təhlükələrdən yayınmağa çalışır. Azərbaycan müstəqilliyini, ölkədəki sabitliyi qorumağa çalışır. Lakin bəzən baş verən hadisələr Azərbaycanı mövqə nümayiş etdirməyə məcbur edir. ABŞ-İran münasibətləri də bu sıraya aiddir. Azərbaycan dəfələrlə adicəkilən ölkələr arasındakı gərginlikdə və münafişədə tərəf tutmağa təhrik edilib. Ancaq həm Heydər Əliyev ölkəyə rəhbərlik etdiyi dövrdə, həm də İlham Əliyev hazırda da davam edən prezidentliyi zamanında bu təzyiqlərdən yayınmağı bacarıblar. Bu gün Azərbaycan hakimiyyətinin nümayiş etdirdiyi siyasət bu qarşıdurmada ən düzgün mövqedir. Bununla yanaşı, Bakı ABŞ-la İran arasında vəziyyətin gərginləşməməsi üçün öz bacarıqlarını da əsirgəmir. Dövlət anlayır ki, baş verə biləcək toqquşma hansı fəsadlara gətirib çıxara bilər. Bu fəsad-

lar təkcə regional deyil, Azərbaycan üçün də problemlərə səbəb ola biləcək. Bu problemlərin önündə humanitar gərginlik durur. Azərbaycan eyni soydan olan İran vətəndaşlarına qucaq açmaq məcburiyyətində qalacaq. Nəticədə sərhədboyu bölgədə ciddi narahatlıqların yarana biləcəyi şübhəsizdir. Bu isə təhlükəsizlik problemlərinə səbəb ola biləcək. Digər təhlükə isə ABŞ-ın İrana hərbi müdaxiləsi zamanı yarana bilər. Bir qonşu ölkə olaraq Azərbaycan üçün maraqların toqquşması ilə nəticələnməkdir. Bir tərəfdə uzun illərdir bir

çok istiqamətlərdə - iqtisadi, hərbi və humanitar sahələrdə Azərbaycanla əməkdaşlıq edən ABŞ, digər tərəfdə isə qonşu İran. Belə olan təqdirdə ABŞ-İran qarşıdurmasının ilkin mərhələsində bizim hansı vəziyyətlə qarşı-qarşıya olduğumuzu təsəvvür etmək çətin deyil. Ehtiyatsızlıqdan da təhlükə yaşaya biləcəyimiz istisna olunmur. Çünki hərbi əməliyyatlar zamanı baş verə biləcək hadisələrdən heç kəs siqortalanmayıb. Müasir hərbi sənayenin məhsulları isə yüz kilometrə uzaqlıqdakı ərazidə hədəfə məhv edə bilirlər. Bəzi hallar-

da isə səhv hədəf hadisələr də olur. Belə olan təqdirdə ABŞ təyyarələrindən atılan raketlərin Azərbaycan ərazisinə düşmə ehtimalı az deyil. Məsələn, 2016-cı ildə ermənilərin atdığı mermilərdən bir neçəsi İran ərazisinə düşmüşdü. İran tərəfi bununla bağlı öz ciddi narahatlığını da bildirmişdi. Təxribat hallarının olması halları da istisna edilmir".

Hərbi ekspert müharibə olarsa belə, Azərbaycanın tərəf kimi iştirak etməyəcəyindən tam əmindir: "Əlbəttə, inanıram ki, belə hadisələr olsa belə, rəsmi Bakı öz təminatını saxlayacaq və baş verə biləcək müharibədə tərəf olmayacaq. Çünki bu, Azərbaycanın xarici siyasətinin tərkib hissəsidir. Azərbaycanın heç bir halda müharibədə tərəf olaraq iştirak etməyəcəyinə əminəm. Bu mümkün deyil. Əgər dediyiniz kimi hadisələr baş versə, Azərbaycan İrana sərhəd bölgədə yerləşən ərazinin təhlükəsizliyinin qorunması üçün əlavə müdafiə tədbirləri görməyə məcbur olacaq. Bu sərhəd bölgəsində hava hücu-

mundan müdafiə bölmələrinin imkanlarını gücləndirməsi vacib olacaq. Bundan başqa, həmin ərazilərdə komendant saatı elan oluna bilər və hərbiçilərin müdaxiləsi ilə ABŞ-la yaxşı münasibətdə olduğuna görə Azərbaycana qarşı təxribatların qarşısı alına bilər. Əlbəttə, hər iki tərəfdən Azərbaycana təzyiqlər artacaq. Hər iki tərəf Azərbaycanı öz yanında görmək istəyəcək. Lakin rəsmi Bakının bu məsələdə illərdir tutduğu mövqə davam etdiriləcək. Buna inanıram. Hesab edirəm ki, siyasət dəyişməməlidir. İstənilən dəyişiklik Azərbaycanın hansısa tərəf üçün düşmənlər elan edilməsi ilə nəticələnməz. Bu isə ölkə daxilində təxribatlara yol açar. Bəzi şəbəkələr bu gün də İranda azərbaycanlıların hüquqlarının bərpası adı altında anti-İran təbliğatını aparırlar. Onların Azərbaycanda da nümayəndələri var. ABŞ-İran hərbi qarşıdurmasında bu proseslər daha da genişləndirilə bilər. Mən məhz bu məqamı nəzərdə tutub deyirəm ki, buna qarşı olan şəbəkələr ölkəmizdə müəyyən narahatlıqlara səbəb ola biləcək addımlar atırlar. Yeni İran-ABŞ qarşıdurması və ABŞ-ın İrana hərbi müdaxiləsi region və xüsusilə də Azərbaycan üçün ciddi problemlərə yol açar bilər".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Torpaq üstündə vendetta

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

"Əmim nağıllını qurtarıb dedi: "Bala, Allah heç nə haqq qanı yerdə qoymaz və Ay, ulduz, daşlar, ağaclar Allahın hökmü ilə bu növ şahadət edə bilərlər".

(Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev, "Aydın şahidliyi") an davası, yalan olmasın, bütün dünya xalqlarının tarixində rast gəlinən bir cinayət üsuludur. Əsasən də dövlət quruluşu zəif olan vaxtlarda, hüquqları başqa cür təmin etmək imkansız olanda adamlar qisas almağa meyllənmişdir. İtaliyada qan davasına "vendetta" kimi xüsusi ad qoyulubdur, hətta indi ölkənin cənub bölgələrində, mafiya arasında bu ənənə davam etdirilir. Dünya ədəbiyyatında Şekspirin "Romeo və Culyetta" əsəri nəsilər arasında qan davasının iki gəncin məhəbbətinə mane olmasından bəhs edir. Sözləşmə, qədim zamanlarda müdrik ağsaqqallar iki dalaşan nəslə barışdırmaq üçün də elə bunları bir-biri ilə qohum edərmişlər. Ya da hansısa qurbanın əvəzinə böyük miqdarda pul ödənməmiş, qanlı silsilə qırılmamış. Dindarların xətrinə dəyməsin, qan davasının bir yaşayış forması olaraq ötürülməsində təkaləhlə dinlərin də böyük rolu olubdur, çünki bunların hər birinin kitablarında bu və ya başqa formada "gözə göz, dişə diş" üsulunda cəzalandırma Allahın buyruğu kimi yazılıbdir.

Görkəmli Amerika yazıçısı Mark Tven "Hekliberri Finnin macəraları" əsərində qan davasını bu cür ələ salır: "Qan düşmənciliyi belə bir şeydir: görürsən kimsə başqası ilə mübahisə edir və onu vurur öldürür, o zaman ölən qardaşı da öldürəni öldürür. Sonra onların qardaşları bir-birini öldürürlər, sonra əmiuşaqları və dayıuşaqları işə qarşıb bir-birini öldürür, nəhayət, hamı qırılıb qurtaranda düşməncilik də bitir". Doğrudan da, qan davası ən mənasız və məntiqsiz bir dava üsuludur, bunun heç bir halda axırı yoxdur. Hazırda dünyada harda bu qalıbsa, bilin ki, orada hüquqa, dövlətin qanunlarına əhəmiyyət verilmir, məhkəmələr rüşvət, korrupsiya içində boğulur, qurbanların qohumları ədaləti yalnız özlərinin bərpa edə biləcəyinə əminlər.

Azərbaycan ədəbiyyatında da haradasa qan davasını özündə əks etdirən bir əsər var: Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Aydın şahidliyi" hekayəsi. Orada bir quldur fağır kəndlini gecə vaxtı dərədə tutub heç nədən öldürür. Kəndli ölməzdən qabaq Ayı şahid çağırır, deyir, qanım yerdə qalmasın. Neçə illər keçir, öldürülən kəndlilin qardaşı təsadüfən həmin quldurun dəstəsinə üzv olur. Bir gün o dərədən keçəndə quldur gülür, adam soruşur nəyə güldün, deyir ki, filan vaxtı burada bir kəndlini soyub öldürdüm, Ayı şahid çağırırdı, çox səfeh adam idi, Aydan da şahid olarmı və sairə. Qardaş dərhal söhbəti başa düşür və qisasını alır, qulduru öldürür. Yeri gəlmişkən, fikrimcə, Haqverdiyevin o hekayəsi dünya ədəbiyyatının şedevrlərindən biridir, tərcümə elətdirib yaya bilsək, adımız ucalardı.

Yəqin hörmətli oxucular bu sicilləməni niyə yazdığımı çoxdan anlayıblar. Bu həftə Ağstafada qan davası motivli cinayət hamımızı şoka saldı. Ancaq mən cinayətin vendetta xarakterinə deyil, başqa detallarına diqqət çəkmək istəyirəm. Vacibdir.

Birincisi, hadisənin törədilmə yerinə baxaq: bazar. Ölkə bazarlarında qırğın-qiyamət əslində hər gün olur, ən azından mənəvi səpkidə. Məsələn, görürsən, satıcı deyir: "O üç balamın meyitini görüm əgər bu alçanın kilosunu özüm 4 manatdan almamışamsa". Ya da bəlkə bazarın yarısını alıb əlindəki torbalara doldurmuş yeqəqarın bir kişi and içir: "Mənim yeddi arxa dönənim qırılsın əgər gilası nubar eləmişkən". Təbii, mövsümdən, məhsuldan asılı olaraq sözlü qırğının miqyasında, tətbiq edilən silahın növündə yüngülvari dəyişiklik mümkündür, mən ümumi mənzərəni yazdım. Bu il isə kənd təsərrüfatımızın uğurları sayəsində avokado ilə gilasa, marqo ilə ərik təxminən eyni qiymətdədir, nəticədə əhali arasında bazarlarda böyük gərginlik yaşanır (fikrim var bu temada ayrıca yazım, hələlik bunu oxuyun, hamısını bir yazıda yazsam gerek mən də gilasa yeməyim).

İkincisi, orada qan davasının torpaq üstündə başladığı deyilir, bu da bizim Mete xaqan ruhlu gənclərimizin yetişməsinə göstərir. Ermənilər də gerek dərslər alsınlar, səfeh başları ilə bir qədər düşünsünlər ki, əgər iki ağstafalı ailə arasında 2007-ci ildən başlayan torpaq davası artıq 5 şəhid, 3 qazi, 2 əsirle yekunlaşıbsa, gör bu millət Qarabağın üstündə nə qədər erməni qırar.

Ermənistanın yeni inqilabçı rəhbəri, baş nazir Nikol Paşinyanın Qərb (ABŞ) və Rusiya arasında qızıl balans tapmaq cəhdləri iflas sayıla bilər. Bunu "iki stul"da oturmaq siyasətinin boşa çıxması da saymaq olar. Gerçək belədir ki, Paşinyan "məxməri inqilab"dan bir ildən artıq keçməsinə baxmayaraq, nə Rusiyanın, nə də Qərbin, özəl-liklə də ABŞ-in inam-rəğbətini qazana bilib. Müvafiq surətdə nə birmənalı Qərbin (ABŞ-in), nə də Moskvanın himayəsinə sığınma bilib.

ABŞ-in Paşinyan iqtidarından incikliyin səbəbi aydındır. Erməni baş nazir ötən zaman kəsiyində quru, şablon bəyanatlardan savayı, Amerikanı razı salan, Qərbin ondan umduğu heç bir addım atmayıb - o cümlədən Qarabağ konfliktinin həllinə real töhfə verməklə o, ölkəsinə Rusiyanın təsir zonasından uzaqlaşdırmağa cəhd eləməyib. Ermənistan Rusiyanın orbitində qalmağa davam edir.

Hərçənd rəsmi İrəvanın Moskva ilə münasibətlərini də isti adlandırmaq çətindir. Ötən həftə Rusiyanın İrəvanda səfiri Sergey Kopırkinin Ermənistan XİN-ə çağırılaraq, ona eks-prezident Robert Köçeryanla görüşü üçün rəsmi etiraz bildirilməsi, "Rusiyanın Ermənistanın daxili işlərinə qarışmasını yolverilməzliyi"nin başa salınması özlüyündə az şey demir. Şübhə yox ki, Moskva bu de-marşı cavabsız qoymayacaq. Gələn məlumatlar bu ehtimalı gücləndirir.

Məsələn, Robert Köçeryana ("Qarabağ klanı") yaxın media qurumları Sergey Kopırkinin XİN-ə çağırılmasını Nikol Paşinyanın Rusiya-Ermənistan münasibətlərinə zərbəsi kimi qiymətləndirib (teleqraf.com). "Köçeryana qarşı fobiyası olan Paşinyan hökuməti bu düşmənciliyi Rusiya-Ermənistan münasibətlərinə yönəldir, strateji tandem olan İrəvan-Moskva müttəfiqliyinin gələcəyini təhdid edir. Paşinyan hökuməti isə səfir və Köçeryan arasında baş tutmuş görüşdə üçüncü tərəf axtarır və bu "sifarişli görüş"ün Ermənistanın təhlükəsizliyini təhdid etdiyini iddia edir. Paşinyan və komandasının şübhələri Putinə qədər gedib çıxır", - deyər qeyd olunur.

Məqalədə daha sonra deyilir: "Paşinyan tərəfdarları iddia edirlər ki, Köçeryanla görüş Rusiya prezidenti Vladimir Putinin sifarişli keçirilib və Ermənistanın mövcud iqtidarına qarşı qiyama hazırlıq məqsədi daşıyır. Halbuki Soros Fondunun dəstəyi ilə hakimiyyətə gəlmiş Paşinyan hökuməti bir dəfə də olsun Ermənistanın daxili işlərinə qarşı ABŞ səfirliyinə etiraz etmədi. İndi Paşinyanın komandasında heç kəs amerikalı səfirə barmaq silkələmək istəmir".

Bütün bunlar İrəvan-Moskva münasibətlərində hələ də tam aydınlığın ol-

ABŞ və Rusiyanın sensasion Ermənistan layihələri - Azərbaycan üçün fürsət?

Moskva işğalçı ölkədə qiyam hazırlayır; Amerika isə...; Paşinyan "Yusif Sərrac" və aralıq fiqur rolunda - erməni baş nazir "günah keçisi" nə çevrilə bilər - səbəblər...

maması fonunda baş verir. O da faktır ki, Rusiya prezidenti Paşinyanın hakimiyyətdə olduğu 1 ildə hələ də İrəvana səfər eləməyib. Amma əvəzində səfir Kopırkin bağlı qapılar arasında Köçeryanla görüşüb. Yekunda isə səfiri XİN-ə çağıraraq xəbərdarlıq ediblər.

Erməni mənbələr bu xüsusda onu da qeyd edib ki, səfir Sergey Kopırkinin XİN-ə çağırılaraq xəbərdarlıq edilməsi, Rusiya-Ermənistan gərginliyinin pik həddə olmasının göstəricisi və Ermənistanın gələcəyi üçün pis mesajdır. "Sərkisyan və Robert Köçeryanın bütün addımlarını Rusiyaya bağlayan Paşinyan hökuməti daxiləki atmosferi gərginləşdirməklə yanaşı, özünə içindən çıxma bilməyəcəyi dərin quyu qazır", - deyər Köçeryan tərəfdarları Paşinyan hökumətinə, faktiki, Rusiyanın dili ilə hədələyiblər.

Bu hədə kifayət qədər realdır və böyük ehtimalla Paşinyanın başı üzərində "qara buludlar" getdikcə sıxlaşacaq. Özü də təhlükə yalnızca şimaldan gözlənilir. Belə görünür ki, ABŞ da artıq hərəketə keçib və bir azdan Ermənistanın indiki rəhbərinə daha layiqli əvəz axtaracaq. Yeni N.Paşinyan belə demək mümkünsə, sürətlə "Yusif Sərrac" rolunda, yeni aralıq fiqur və ya "günah keçisi" (bütün bələlərin səbəbkarı) qismində qəbul edilmək-

dədir.

Beynəlxalq Məsələlər üzrə Rusiya Şurasının eksperti Aleksey Fonenko hesab edir ki, Nikol Paşinyan iqtidara gələnə əslində Rusiya ilə münasibətləri gücləndirməyi düşünməyib, o, hakimiyyətə Rusiya ilə münasibətləri və Rusiyanın ölkəsi üzərindəki təsir dairəsini zəiflətmək üçün gəlib. "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu bərdə o, "Moskva-Baku" portalına açıqlamasında deyib.

Ekspertə görə, Ermənistanı Rusiyadan uzaqlaşdırmaq Paşinyanın yürütdüyü xarici siyasətin əsas prinsiplərini təşkil edir: "Qərb ona keçid fiquru qismində baxır, Ermənistanın başında Rusiyaya qarşı daha radikal münasibəti olan bir şəxsni durmasını istəyir", - deyər o bildirib.

"Əvvəlcə Serj Sərkisyan dönəmində Qərb və Rusiya arasında tarazlıq yarada bilən Ermənistan vardı. Sonra isə üzünü tamamilə Qərbe çevirən Paşinyanı hakimiyyətə gətirdilər. Hesab edirəm ki, Ermənistanın Paşinyandan sonrakı lideri Rusiyaya qarşı münasibətdə daha kəskin olacaq", - deyər Fonenko ehtimal edib.

"Paşinyanda belə təsəvvür var ki, Qərb onu qəbul edir və onunla danışmağa hazırdır, düşünür ki, onun rəqibi Qarabağ klanının belə üstünlüyü

yoxdur. Ancaq Qərb yalnız Rusiyadan uzaqlaşan Ermənistan liderinə dözümlü göstərə bilər. Paşinyanın siyasəti də yalnız bir istiqamətdə reallaşma bilər - onu elə buna görə də hakimiyyətə gətiriblər. Bu, Rusiyadan və Avrasiya layihələrindən (KTMT, Avrasiya İqtisadi Birliyi - "YM") uzaqlaşmaq kursudur. Paşinyan ümid edir ki, anti-Rusiya ritorikası vasitəsilə Qərbin rəğbətini qazana biləcək. Ancaq o, anlamır ki, Qərb artıq başqa nəsil liderlərə, daha radikal anti-Rusiya ovqatlı liderlərə stavka edir. Bundan əlavə, heç bir faydalı təbii ehtiyatı və dünya okeanına çıxışı olmayan, qeyri-dost ölkələrlə əhatələnmiş və sərhədləri qapalı olan ölkənin lideri kimi Paşinyan çətin ki, iqtisadi inqilaba nail ola bilsin. Hansı iqtisadi inqilabdan söhbət gedə bilər ki? Bu utopiya"dır", - deyər politoloq "demokratik Ermənistan"ı gözləyən aqibəti dilə gətirib...

ABŞ və Rusiyanın işğalçı Ermənistanla bağlı yeni ilqinc planlarını, bütövlükdə işğalçı ölkə ətrafında yaşanan siyasi gelişmələri təbii ki, ən əvvəl Azərbaycan diqqətlə izləmək zorundadır. Çünki bu planların gedişində öz halal torpaqlarımızı ildırım sürətilə azad etmək fürsəti yarana bilər...

☐ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

"Fransa inzibati məhkəmələrinin qondarma Dağlıq Qarabağ rejimi ilə imzaladığı "Dostluq Xartiyaları"nın ləğvi alqışlanandır. Bu, həm də münafiqin həllinə müsbət təsir göstərəcəkdir".

Bu sözləri "Yeni Müsavat"a Milli Məclisin beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin üzvü Elman Nəsirov bildirdi.

Deputatın sözlərinə görə, 4 xartiyanın məhkəmələr tərəfindən ləğvi təsdiqlədi ki, qondarma rejimin legitimlik cəhdləri növbəti dəfə iflasa uğrayıb:

"Hətta Ermənistan özü də bu qondarma rejimi tanıya bilməyib. Düzdür, onların Fransada lobbisinin gücü hesabına bəzi şəhərləri ala bilmişdilər. Ancaq indi fiaskoya uğrayır. Bu, eyni zamanda bir presedent yaradır.

Artıq ermənilərin ayrı-ayrı ölkələrdə məmurları, merləri ələ alması üçün Fransa məhkəmələrinin qərarları bir sədd yaradır.

Görülür ki, ermənilərin güclü olduğu Fransada məhkəmələr xartiya qərarlarını ləğv edib, başqa şəhər rəhbərləri dərs götürürlər.

Bu hadisə dövlət rəhbərimiz İlham Əliyevin Qarabağ həqiqətlərinin dünyaya çatdırılması istiqamətində həyata keçirdiyi təbliğat-təşviqat kampaniyasının nəticəsidir.

Həmçinin Mehriban xanım Əliyeva 12-13 illik parlament fəaliyyəti dövründə Fransa-Azərbaycan dostluq qrupunun rəhbəri, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti kimi

Ermənilərin Fransadakı iflası iki supergüc dövlətdə təkrarlana bilər

Elman Nəsirov: "Analoji addımlar ABŞ və Rusiyada atıla bilər, bu, prezidentin və Mehriban xanımın apardığı işin nəticəsidir"

Fransada ciddi işlər aparılır. Bu işlərin nəticəsini verməliyədi".

Deputat hesab edir ki, analoji addımların hansı ölkələrdə atılmasına gəlincə, Azərbaycanda ən çətin olan Fransadan başladı:

"Fransada yarım milyondan çox erməni yaşayır. Onların lobbisinin maliyyə gücü var, Fransa siyasətinə təsir imkanına malikdirlər.

Görün Azərbaycan prezidenti hansı bir ölkədə işlər aparır. O baxımdan Fransadakı fəaliyyətin ardınca ABŞ-da analoji addımlar atılmasına nail ola bilərik.

Bəzi ştatlar qondarma rejimlə münasibət qurublar. Azərbaycan Fransa təcrübəsindən ABŞ-da istifadə edə bilər. Çünki 25 ştat Xocalı soyqırımını qəbul edib. Təbii ki, Rusiyada da nailiyyət qazanmaq imkanımız var.

İki ölkə arasında prezidentlərin sıx təmasları var,

Rusiyada diasporamızın yenedən formalaşması üçün ciddi addımlar atılır.

Belə olan halda prosesə diaspora komitəmizin qoşulması da uğur gətirə bilər. Bütövlükdə kompleks tədbirlər Fransa kimi Rusiya və ABŞ-da həyata keçirilən, Ermənistanın təcavüzkar siyasəti ifşa edilə bilər".

Qeyd edək ki, Fransada məhkəmənin qərarı ilə Drom, Valans, Bur le Valans və Bur de Peaq departamentlərinin Dağlıq Qarabağdakı 4 "bələdiyyə" ilə imzalanmış "Dostluq Xartiyaları" qanunsuz sayılaraq ləğv olunub.

Qrenobl Məhkəməsinin qərarına görə, sözügedən departamentlərin 26 ildən bəri işğal altında olan Azərbaycan əraziləri ilə belə sənədlər imzalaması hüquqları yoxdur.

Məhkəmənin qərarında həmçinin deyilir ki, həmin sənədlər Fransanın xarici siya-

sət kursu və prinsipləri ilə kəskin ziddiyyət təşkil edir, sənədlər Fransanın yürütdüyü siyasətin əsas, təməl prinsiplərini nəzərə almır.

Xatırladaq ki, mayın 29-da da Sersi-Pontuaz İnzibati Məhkəməsinin qərarına görə, bu ölkənin Arnuvil şəhəri və işğal altında olan Xocavənd arasında imzalanmış "dostluq xartiyası" qeyri-qanuni elan olunub və ləğv edilib. Bu proses separatçı Dağlıq Qarabağ rejiminin beynəlxalq miqyasda tanınması cəhdlərinin iflasa uğradığını göstərir.

Qərar eyni zamanda beynəlxalq ictimaiyyətin separatçılıq meyillərini qınamasının növbəti təzahürüdür.

Bakıda səfərdə olan Azərbaycanın dostları assosiasiyasının prezidenti, sabiq deputat Jan Fransua Mansel bildirib ki, separatçı rejimlə imzalanmış qanunsuz xartiyaların ləğv edilməsi ilə Fransa işğal altın-

dakı əraziləri Azərbaycan əraziləri kimi tanıyır və belə dırnaqarası sənədlərin imzalanması mümkün deyildir.

Fransa məhkəməsinin qərarları Ermənistanın, erməni diasporu və lobbisinin hüquqi müstəvidə bu ölkədəki böyük məğlubiyyəti kimi də qiymətləndirilir.

Bundan sonra da ermənilər işğal altındaki Azərbaycan

ərazilərinin ayrı-ayrı subyektlərinin leqallaşdırılması istiqamətində hansısa addımlar atmaq niyyətinə düşsələr, o zaman Fransa inzibati məhkəməsinin qərarı tək bu ölkədə deyil, bütövlükdə Avropa İttifaqı məkanında hüquqi presedent kimi qəbul ediləcəkdir.

□ **Emil SALAMOĞLU**
"Yeni Müsavat"

Artıq xəbər verilib ki, Azərbaycan və Ermənistanın xarici işlər nazirləri iyunun 20 -də Vaşinqtonda görüşəcəklər. Amma görüş ərafəsi siyasi təhlilçilər və politoloqlar arasında ikili ovqat duyulur. Məsələ bundadır ki, son vaxtlarda Dağlıq Qarabağ hərbi teatrında vəziyyət yenə də gərginləşib. Təkcə yerüstü hərbi qüvvələrin heyəti arasında itkilər müşahidə olunmur, hətta bu yaxınlarda ermənilər bizim hərbi təyyarəmizi belə vurmağa çalışdılar.

Hüseynbala SƏLİMOV

Bele vəziyyəti iki amillə yozmaq olar: ya Paşinyan və komandası, xüsusən də müdafiə naziri D.Tonoyan diplomatların görüşünü qeyri - müəyyən müddətə təxirə salmaq üçün düşünülmüş şəkildə vəziyyəti gərginləşdirirlər, çünki nə Bakıya, nə də həmsədrlərə təklif etməli bir şeyləri yoxdur, ya Qarabağ hərbi teatrı tamamilə Paşinyanın nəzarətindən çıxıbdır, ya da ki, hər iki tərəf DQR-in müstəqil, İrəvandan asılı olmayaraq qərarlar qəbul etməsi görüntüsünü yaratmağa çalışır.

Bizə üçüncü variant daha ehtimallı görünür, çünki lap əvvəldən Paşinyan özünün guya Qarabağdakı proseslərə təsir gücünün olmadığı təəssüratını yaratmağa və Koçaryandan, Sarqsyandan fərqli olaraq guya Dağlıq Qarabağın lideri olmadığını gözə soxmağa cəhd edir.

Ermənilər Vaşinqton görüşünə nə hazırlayır?..

Amma məsələnin müəkkəbliyi bundadır ki, hər üç ssenarinin lehinə və əleyhinə arqumentlər gətirmək mümkündür. Məlumdur ki, Paşinyan hələ də çox ziddiyyətli bəyanatlar verməkdə davam edir.

Bu yaxınlarda Peterburq İqtisadi Forumunda o, jurnalistin sualına "sual"la cavab verərək - "İnsanlar yüz illərlə yaşadıkları ərazilərdə necə işğalçı ola bilər?" deyərək faktiki olaraq Azərbaycan ərazilərinin işğalını inkar etmişdi.

Amma bununla belə əksər siyasi müşahidəçilər daha çox bu fikrə meyllənir ki, baş nazir N.Paşinyan Dağlıq Qarabağdakı vəziyyətə artıq tamamilə nəzarəti itirib. Bu

ehtimal da kifayət qədər tutarlı görünür, ona görə ki, İrəvanla Xankəndi arasında ziddiyyətlər, hətta açıq qarşıdurma prinsipcə, çoxdan müşahidə olunur, son vaxtlar isə bu daha çıpaq forma alıb.

Əlbəttə, ola bilsin ki, Ermənistanın baş naziri Dağlıq Qarabağdakı vəziyyəti də nə-

"Suriya erməniləri" ifadəsini işlətmək daha düzgündür?..

Ona görə də bir daha qeyd edirik ki, nazirlərin görüşmə prinsipcə, çoxdan müşahidə olunur, son vaxtlar isə bu daha çıpaq forma alıb. Ötən görüşlərdə müəyyən pozitiv məqamlar vardı: əsirlərin dəyişdirilməsi ilə bağlı məsləhətləşmələr oldu,

açıq şəkildə Koçaryanı və onunla birgə instantaqa çəkilən şəxsləri müdafiə edir və Paşinyana işarə edir ki, onun ölkəsindəki stabilliyin açarı İrəvanın küçə və meydanlarında deyil, məhz Dağlıq Qarabağda, cəbhə xəttindədir.

Tamamilə mümkündür, kriminal "DQR" rejimi

lələr"lə bağlı çıxardığı qərarları ilə yadda qaldı.

Bu, birincisi, göstərdi ki, ermənilərin "DQR"-i tanımaq cəhdləri əbəddir. İkincisi, həmin qərarlar müəyyən mənada bir həmsədr ölkə kimi Fransaya olan etimadı qismən də olsa, qaytardı.

Amma müəyyən narahatlıq da var. Fikirilər səslənir ki, guya həmsədrlər də meyllidirlər ki, danışıqların formatı genişlənsin. Bizim bunu təsdiq və inkar edən hər hansı məlumatımız yoxdur. Amma əminlik ki, həmsədrlər belə buna israr edərsə rəsmi Bakı onu qəbul etməyəcəkdir.

Yəqin, bu halda cəbhə xəttində gərginlik qaçılmaz olacaq. Amma Azərbaycanda belə perspektiv təlaş yaratmır; politoloqlar çoxdan hesab edir ki, irimiqyaslı hərbi əməliyyatların ehtimalı artır, hətta məşhur aprel döyüşləri belə müqayisədə daha gəniş əməliyyatlar istisna olunmur...

Cəmiyyətə gəldikdə isə, burada müəyyənlik daha çoxdur, nəinki siyasi müşahidəçilər arasında: hamı bu fikirdədir ki, sülhə məcburetə əməliyyatları olmadan əsl sülh olmayacaq və bu, nə vaxt tez baş versə, bir o qədər yaxşıdır. Əlbəttə ki, hamı başa düşür ki, müharibə problemin həlli üçün heç də ən yaxşı üsul deyil, amma hərbi nəzəriyyənin tanınmış nümayəndəsi fon Klauzevits demiş: müharibə də siyasətin bir davamıdır, sadəcə, bir qədər fərqli üsullarla davamıdır...

zarətinə götürməyə çalışır, amma bunu etmək elə də asan deyil və hətta məlum deyil ki, Paşinyan nə vaxtsa buna nail olacaqmı? Üstəlik, Dağlıq Qarabağdakı prosesi nəzarətə götürmək istəyən adam özünün bu prosesin lideri olmadığını gözə soxmağa çalışmır, danışıqlar formatının genişləndirilməsi üçün əldən-ayaqdan getməzdi.

Həm də ola bilsin, bunun üçün ikinci "məxməri inqilab" tələb olunur, amma bu dəfə Dağlıq Qarabağda. Fəqət, Dağlıq Qarabağ erməniləri hələki tənbel - tənbel İrəvanla Xankəndi arasındakı ziddiyyətləri seyr edirlər və üstəlik məlum deyil ki, burada "Qarabağ erməniləri", yoxsa ki,

"snayperlərin müharibəsi" nə son qoymaq haqda çağırışlar səsləndi...

Həm də nə qədər qərübə olsa da, inqilabın birinci ili döyüş bölgəsində nisbətən sakit keçdi. İlk baxışda belə təəssürat yaranır ki, N.Paşinyana vaxt lazım idi ki, seçkiləri keçirsin, hakimiyyətini legitimləşdirsin.

Amma daha ehtimallı versiya kimi digər bir fikir səslənir: bu günlərdə xəbər verildi ki, Paşinyan Dağlıq Qarabağ üçün nəzərdə tutulan vəsaiti ayırmağa tələsmir və eks-prezident R.Koçaryanla əlbir olub bir vaxt İrəvanda dinc aksiyanı güc yolu ilə dağıdan adamların təhvil verilməsini tələb edir. Amma bəlli olduğu kimi, "DQR" rəhbərliyi

Kremldən də müəyyən işarələr və hətta tapşırıqlar alır - axı zəruri halda "DQR" üçün öz "siyasi çətin"ini dəyişənə tamamilə Moskvanın nəzarəti altına keçmək elə bir problem deyil.

Ona görə də nazirlərin görüşü ərafəsində "siyasi hava" çox tutqun görünür. Əlbəttə, həmsədrlərin də mövqeyindən çox şey asılıdır. Ümid edirik ki, görüşün Vaşinqtonda keçirilməsi hansısa bir coğrafi formallıq deyil və bunun arxasında ABŞ-ın və Fransanın ciddi niyyətləri dayanır...

Qeyd edək ki, ötən həftə həm də fransız məhkəmələrinin ölkənin ayrı-ayrı subyektlərlə oynacaq "DQR" arasında bağlanmış "müqavimət"

Prezident İlham Əliyev ölkə əhalisinin rifah halının gücləndirilməsi istiqamətində növbəti addım atıb. Belə ki, prezidentin iyunun 18-də imzaladığı 17 sərəncamla minimum əmək haqqı, həmçinin bir sıra dövlət qurumlarında çalışan şəxslərin əmək haqqında kəskin artım edilib.

Sərəncama əsasən sentyabrın 1-dən etibarən Azərbaycanda minimum aylıq əmək haqqı 180 manatdan 250 manata qaldırılıb. Xatırladaq ki, minimum əmək haqqı bu il martın 1-dən 130 manatdan 180 manata qaldırılmışdı. Həmin zaman artım birbaşa olaraq 600 minədək insanı əhatə edib.

Prezidentin imzaladığı sərəncamlarla Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Rəyasət Heyəti və aparatı, Gəncə bölməsinin aparatı, Heydər Əliyev Mərkəzi, "Azərbaycan Milli Ensiklopediyası" Elmi Mərkəzi, Azərbaycanda Atatürk Mərkəzi, Azərbaycan Respublikasının Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının daimi fəaliyyət göstərən İşçi Qrupu, Mədəniyyət Nazirliyinin Dövlət Film Fondu, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu, Prezident yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının Katibliyi, Bakı Beynəlxalq Multikultu-

Müxalifətdən sosial artımlarla bağlı prezident sərəncamlarına reaksiya

İqbal Ağazadə: "Hökumətin vəzifəsidir ki, mütəmadi olaraq əhalinin qayğısına qalsın"

Tural Abbaslı: "Fərmandan irəli gələn bəzi iqtisadi nüanslar var ki, onların nəzərə alınacağına inanırıq"

Sərdar Cəlalov: "Manat devalvasiyaya uğramayacağına, bu, vaxtında atılmış bir addımdır"

ralizm Mərkəzi, Prezident yanında Elmin İnkişafı Fondunda çalışan rəhbər və digər işçilərin, həmçinin dövlət orqanlarının tabeliyində olan dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən qurumların dövlət qulluqçusu olmayan işçilərinin (Vahid Tarif Cədvəli əsasında əməkhaqqı alan işçilər istisna olmaqla) vəzifə maaşları sentyabrın 1-dən orta hesabla 40 fa-

iz artırılır. Digər sərəncamlarla isə dövlət ümumi təhsil, həmçinin peşə təhsili müəssisələrində çalışan bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi aparılmış müəlimlərin, idarəetmə və təlim fəaliyyəti ilə məşğul olan işçilərin əmək haqqı sentyabrın 1-dən 20 faiz artırılacaq. Əhalinin sosial rifahının artırılması istiqamətində at-

lan addımları ekspertlər müsbət qiymətləndiriblər. Müxalifət liderləri də bu sərəncamların sosial effektini etiraf ediblər.

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirib ki, bu artım pozitiv bir addımdır: "Hökumətin vəzifəsidir ki, mütəmadi olaraq əhalinin qayğısına qalsın və sosial rifahının yaxşılaşdırıl-

ması istiqamətində addımlar atsın. Azərbaycanda heç bir zaman qiymət artımına görə indeksləşmə olmayıb. Mən bunu indeksləşmə tədbirlərindən biri hesab edirəm. Bu artımlar daha çox indeksləşmə siyasətinə xidmət edir. Ancaq istənilən halda pozitiv bir addımdır. Hökumət mütəmadi olaraq sosial vəziyyətin yaxşılaşdırılması istiqamətində addımlar atmalıdır. Bu, hökumətin cari olaraq görəcəyi işlərdir, islahat deyil".

AĞ Partiya sədri Tural Abbaslı da əhalinin sosial təminatının yaxşılaşdırılmasına yönəldilmiş sərəncamı müsbət hesab edib: "Təbii ki, əhalinin sosial təminatının yaxşılaşdırılmasına yönəldilmiş istənilən addım, qərar və sərəncamları biz alqışlayırıq. Müxalifətçilik hər şeydə tünd və qara rənglər axtarmaq demək deyil. Minimum əmək haqqı birdən-birə 70 manat qaldırılırsa, bunu alqışlamaq lazımdır.

Burada fərmandan irəli gələn bəzi iqtisadi nüanslar var ki, inanırıq ki, onlar nə-

zərə alınacaq. Əks halda, bu artım kampaniya xarakterli, təbliğat xarakterli hesab olunacaq. Çünki minimum əmək haqqının artırılması hələ məvəci alan hər kəskin əmək haqqının artması anlamına gəlmir. Ancaq bəzi hallarda pensiya və maaşların artırılmasına getirə bilər. Ümid edirik ki, bu addımlar davamlı olar və hakimiyyət xalqa öz arasındakı münasibətləri düzəltmək üçün davamlı xalqın sosial təminatına yönəlik belə addımlar atar. Biz bu addımı alqışlayırıq".

ADP sədri Sərdar Cəlalov isə verilən qərarın ictimai rəyə müsbət təsir edəcəyini istisna etməyib: "Əgər yaxın zamanlarda manat devalvasiyaya uğramayacağına, bu çox vaxtında və yerində atılmış bir addımdır. Həmçinin sosial gərginliyin azaldılmasına xidmət edəcək və Azərbaycanda ictimai rəyi müəyyən mənada müsbət istiqamətə dəyişəcək".

□ **Nərgiz LİFTİYEVƏ,**
"Yeni Müsavat"

"ADY tərəfindən 2019-cu ildə Belarusdan ümumiyyətlə vaqon alınmayıb"

Mais Piriyev: "Maliyyə Nazirliyi heç bir dövlət şirkətinin gözetçisi deyil, ələlxüsus "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC kimi müstəqil gəlir mənbələrinə malik olan qurumlara münasibətdə"

Maliyyə Nazirliyi "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin Belarus Respublikasından aldığı vaqonların qiyməti ilə bağlı son günlər bəzi kütləvi informasiya vasitələrində dərc olunan iddialara münasibət açıqlayıb.

Nazirliyin mətbuat katibi Mais Piriyev "Report"-un sorğusuna əsasən bəzi ekspertlərə istinadla bir sıra mətbuat orqanlarında və sosial şəbəkələrdə dərc olunan "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin Belarus Respublikasından aldığı vaqonların qiymətinin əvvəlki illə müqayisədə bir neçə dəfə çox olması və bu əqdin nəyə görə Maliyyə Nazirliyinin diqqətini cəlb etməməsi ilə bağlı bildiriş:

"Əvvəla, "stəkanda fırtına" yaratmağa ehtiyac yoxdur. Bu, ilkin məlumat mənbəyi təhlil edilmədən hər han-

sı məsələyə qeyri-peşəkar və hətta qeyri-sağlam yanaşmanın əlamətidir. Ən azından bu məlumatlar yoxlanıla bilərdi. Məsələn, iddia olunur ki, bu il "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin Belarusdan aldığı vaqon əvvəlki vaqon alışıdan 4,3 dəfə baha başa gəlib. Əslində isə belli olur ki, "Azərbaycan Dəmir Yolları" tərəfindən 2019-cu ildə Belarus Respublikasından ümumiyyətlə vaqon alınmayıb. Alış 2018-ci ildə olub, özü də iki vaqon deyil, hər biri 4 vaqondan ibarət olan 2 ədəd ikimərtəbəli qatar, yəni ümumilikdə 8 vaqon tədarük edilib.

Bu tədarük QSC tərəfindən İsveçrənin "Stadler Bussang AG" şirkəti ilə bağlanmış müqavilə əsasında həyata keçirilib. Yeri gəlmişkən, "Azərbaycan Dəmir Yolları" tərəfindən 2015-2016-cı illərdə də "Stadler Bussang AG" şirkətindən eyni növ qatarlar alınaraq Bakı-Sumqayıt marşrutu üzrə istifadəyə verilib və bu qatarlarda bir vaqonun dəyəri təqribən 3,53 milyon ABŞ dolları olub. "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin məlumatına əsasən, 2018-ci ildə tədarük olunan qatarlar sabit elektrik enerjisi sistemi (sabit cərəyan) ilə yanaşı, həm də dəyişən elektrik enerjisi sisteminə (dəyişən cərəyan) hərəkət etmək xüsusiyyətinə malik

olduğu üçün bu qatarlardakı vaqonların qiyməti 3,78 milyon ABŞ dolları təşkil edib", - deyərək nazirlik rəsmisi bildirib.

Bu əqdin Maliyyə Nazirliyinin diqqətini cəlb etməməsi ilə bağlı iddiaya gəlincə, mətbuat katibi qeyd edib ki, Maliyyə Nazirliyi heç bir dövlət şirkətinin gözetçisi deyil, ələlxüsus "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC kimi müstəqil gəlir mənbələrinə malik olan qurumlara münasibətdə.

"Hər bir dövlət şirkətinin təsdiq olunmuş əsasnaməsinə uyğun olaraq fəaliyyət göstərən rəhbərliyi mövcuddur və məhz bu rəhbərlik də bilavasitə şirkətin fəaliyyətinin nəticələrinə görə məsuliyyət daşıyır. Dövlət şirkətləri tədarük və alış əməliyyatları həyata keçirərək dövlət satınalmaları qanunvericiliyinə riayət etməlidirlər. Həmin tədarükə gəldikdə isə qeyd etməliyəm ki, sözügedən satınalmaya bu sahədə dövlət tənzimləməsinə həyata keçirən müvafiq dövlət orqanı tərəfindən razılıq verilmişdir. Dövlət mülkiyyətində olan müəssisələrin maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti üzərində ma-

liyyə nəzarətinin təmin edilməsi mövcud qanunvericiliklə Maliyyə Nazirliyinin vəzifələrinə aid edilməyib. Bununla belə, dövlət büdcəsindən dövlət şirkətlərinə hər hansı bir məqsəd üçün ayrılmış vəsaitlərin təyinatı üzrə xərclənməsi Maliyyə Nazirliyi tərəfindən yoxlanıla bilər. Həmin yoxlamalar nazirliyin Dövlət Maliyyə Nəzarəti Xidmətinin illik iş planına daxil edilməklə həyata keçirilir. İş planından kənar yoxlamanın keçirilməsinə dair qərar xüsusi halların müşahidə olunduğu zaman qəbul edilə bilər.

Məlumat üçün onu da bildiririk ki, iri dövlət şirkətlərinin maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətində fiskal dayanıqlılığın təmin edilməsi, gəlirlərin və xərclərin proqnozlaşdırılmasına və icrasına nəzarətin da-

ha da gücləndirilməsi, habelə bu sahədə idarəetmənin təkmilləşdirilməsi və şəffaflığın artırılması məqsədilə Nazirlər Kabinetinin 30 dekabr 2016-cı il tarixli, 534 nömrəli Qərarı ilə yaradılmış və Maliyyə Nazirliyinin də daxil olduğu Hökumət komissiyası tərəfindən həmin dövlət şirkətlərinin təqdim etdikləri məlumatlar və hesabatlar əsasında gəlirlər və xərclər smetalarının illik icra vəziyyəti monitorinq edilir, təhlil və qiymətləndirmə aparılmaqla müvafiq tədbirlər görülür".

M.Piriyev məsələ ilə bağlı "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin mətbuata verdiyi açıqlamada da kifayət qədər ətraflı məlumat təqdim olduğunu xatırladıb. "Necə deyirlər, əlavə şərhə ehtiyac qalmır".

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Bu gün Azərbaycan və Ermənistanın xarici işlər nazirləri - Elmar Məmmədov və Zoqrab Mnatsakanyanın ABŞ-da görüşü planlaşdırılır. Budəfəki görüşün də ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrələrinin iştirakı ilə keçirilməsi nəzərdə tutulur. Bəzi məlumatlara görə, Vaşinqton görüşünün ardınca az sonra Azərbaycan və Ermənistan rəhbərlərinin təması da Amerikada reallaşa bilər.

Azərbaycan və Ermənistan XİN başçıları arasında budəfəki görüşü təmas xəttində vəziyyətin gərginləşməsi və İrəvan rəsmilərinin sülh danışıqlarını mənasız edən bəyanat və davranışları fonunda baş tutur. Söhbət xüsusən də işğalçı ölkənin müdafiə naziri David Tonoyanın təmas xəttində hərbiçimizin öldürülməsinə

şəxsən göstəriş verməsi barədə bəyanatından gedir. Odu ki, ortaya sual çıxır: Vaşinqton danışıqlarından nə gözləmək olar, sülh prosesini davam etdirməyin anlamı qalıbmı?

Hərçənd Azərbaycan XİN-in rəsmisi Leyla Abdullayeva mətbuata açıqlamasını

İcma sədri: "Ermənilərin formatı dəyişdirmək cəhdləri iflasa uğrayacaq"

"Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində Ermənistan tərəfinin Dağlıq Qarabağın erməni icması 3-cü tərəf kimi irəli sürməsinin heç bir əsası yoxdur". Bunu Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsinin azərbaycanlı icması İctimai Birliyinin rəhbəri Tural Gəncəliyev deyib.

Onun sözlərinə görə, erməni tərəfi həmişə bu cür bəhanələrlə danışıqlardan yayınmağa cəhd edir: "Danışıqlar prosesində Ermənistan tərəfi daim prosesi gecikdirməyə, yubatmağa cəhd edib. Bu məsələ də həmin bəhanələrdən biridir. Azərbaycan hər zaman münaqişənin tənzimlənməsi üçün danışıqlarda konstruktiv mövqeyini ortaya qoyub, amma Ermənistan daim danışıqlardan yayınaraq münaqişənin həllinə xələl gətirməyə çalışıb. Ermənilər həmişə bu prosədə Dağlıq Qarabağın erməni icmasını 3-cü tərəf kimi danışıqlara qatmaq, həmin icmanın rolunu şişirtməyə cəhd edib. 1992-ci ildə ATƏT-in Helsinki Nazirlər Şurasının sammitində qeyd olunduğu kimi, Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ Bölgəsinin azərbaycanlı icması erməni icması ilə birlikdə münaqişənin aralı tərəfidir. ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrələrinin sonuncu bəyanatında da qeyd edilib ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ Bölgəsinin azərbaycanlı və erməni icmaları maraqlı tərəfdir. Ermənilərin formatın dəyişdirilməsində atdığı hansısa addımlar müvəffəqiyyətsizliyə uğrayacaq, bu iddianın heç bir əsası yoxdur".

T.Gəncəliyev bildirib ki, danışıqlar Azərbaycan və Ermənistan rəhbərliyi tərəfindən davam etdirilir və icmalar maraqlı tərəf kimi prosesi izləyir.

ABŞ-ın yeni Qarabağ həmləsi - nazirlərin Vaşinqton görüşü

Azərbaycan və Ermənistan XİN rəhbərlərinin budəfəki təmasından əsas gözlənti nədir? **Politoloq:** "Qarabağ ixtilafının nizamlanması heç də hamıya sərf eləmir..."

da bildirib ki, hər belə görüşdən gözlənti substantiv danışıqlarla prosesin irəli aparılması ilə bağlıdır. "Xarici işlər nazirlərinin Moskva görüşünün davamı olaraq, Vaşinqton görüşündə ümid edirik ki, tərəflər daha konkret nəticələr əldə edəcəklər. Həmçinin fikrimizcə, Ermənistan rəhbərliyinin mövqeyindəki qeyri-müəyyənliyə son qoyulmalıdır. Yalnız aydın mövqe, qətiyyət və siyasi iradə münaqişənin Ermənistan tərəfinin hər zaman dediyi kimi, "eksklüziv olaraq sülh yolu ilə həllinə" töhfə verə bilər", - deyir o qeyd edib.

O da diqqətçəkicidir ki, ABŞ görüşü ərəfəsində Ermənistanın silahlı qüvvələri işğal altındakı Dağlıq Qarabağda hərbi təlimlərə başlayıb. Bu da sözsüz ki, ABŞ-dakı müzakirələri daha da əhəmiyyətsiz edən təxribatçı bir addımdır. Leyla Abdullayeva bu faktı da münasibət bildirib ki, Ermənistanda müharibə tərəfdarlarının qələbə çaldığına inanmaq istəməzdi, çünki bu dalana aparan bir yoldur: "Xüsusilə də ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrələrinin təklifi əsasında iki ölkənin xarici işlər nazirlərinin Vaşinqton görüşü ərəfəsində Ermənistan tərəfinin bu addımları anlaşılmazdır. Həqiqətən də Ermənistan rəhbərliyinin məntiqini anlamaq çətinidir".

Bu arada ABŞ-dan Məmmədov-Mnatsakanyan görüşü ilə bağlı ilk rəsmi reaksiya

gəlib. Belə ki, ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik üzrə müşaviri Con Bolton Vaşinqtonun Ermənistan və Azərbaycan arasında Qarabağ konfliktinin həllinə dair dialoqu genişləndirmək niyyətində olduğunu bildirib. Bu barədə o, özünü twitter səhifəsində yazıb.

"Ermənistan və Azərbaycan xarici işlər nazirlərinin dialoqun davam etdirilməsini genişləndirmək üçün nəzərdə tutulan görüşünü səbirsizliklə gözləyirəm. ABŞ regionda sülhün əldə edilməsi üçün yardımı hazırdır", - deyir o qeyd edib. Boltonun Azərbaycan və Ermənistan XİN rəhbərləri ilə görüşü də gözlənilirdi.

"Yeni Müsavat" xatırladır ki, Trump administrasiyasında İran və Rusiyaya münasibətdə sərt xətt tərəfdarı kimi tanınan və administrasiyanın xarici siyasətində əsas söz sahiblərindən sayılan Bolton hələ ötən ilin oktyabrında Azərbaycan və Ermənistanda səfərdə olarkən Qarabağ ixtilafının həllini sürətləndirməyin vacibliyini bəyan eləmişdi. Çünki Birləşmiş Ştatlar haqlı olaraq, konfliktədən ən çox Rusiyanın faydalandığı qənaətindədir və hesab edir ki, münaqişənin həllində real irəliləyiş həm Azərbaycan və Ermənistanın, həm də bütövlükdə bölgənin normal inkişafını təmin edir.

Con Bolton xüsusilə də rəsmi İrəvana, "qərbönlü" baş nazir Nikol Paşinyana belə bir çağırış eləmişdi ki, əgər Ermənistan öz əsas qonşuları - Azərbaycan və Türkiyə ilə əla-

qələri normallaşdırmaq, blokadadan çıxmaq istəyirsə, o zaman Dağlıq Qarabağ probleminin həllində konstruktiv mövqə tutmalı və Rusiya orbitindən uzaqlaşmağa çalışmalıdır.

Gözlənilirdi ki, bu açıqlamalar Kremldə güclü qıcıq doğurmuş, hətta Rusiya xarici işlər nazirinin müavini Qriqori Karasin Ermənistanı "yanlış addım atacağı" təqdirə dəyərli təhdid eləmişdi. Sonrakı proseslər bəlli. Paşinyan nəinki Qarabağ məsələsində konstruktiv mövqə tutmadı, əksinə, sülh prosesini bir az da dalana soxan mövqə sərgilədi, Rusiya ilə isə daha da yaxınlaşmaq kursu götürdü.

Bəs ABŞ-ın budəfəki Qarabağ həmləsi necə, nəticə verəcəkmi?

Bakı Politoloqlar Klubunun rəhbəri Zaur Məmmədov hesab edir ki, düşmənin cəbhə xəttindəki təxribatlarından sonra Azərbaycan və Ermənistan XİN başçıları arasında ABŞ görüşü faydalı ola bilər. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan XİN rəhbəri həmin təxribatlarla bağlı rəsmi Bakının mövqeyini həmsədrələrə çatdırıb: "Əlbəttə ki, xarici işlər nazirlərinin görüşləri daha çox məsləhətverici xarakter daşıyır. Lakin bu görüşdən sonra iki ölkənin rəhbəri - prezident İlham Əliyev və baş nazir Nikol Paşinyanın görüşü də reallaşa bilər".

Erməni rəsmilərinin Qarabağla bağlı ziddiyyətli, konfliktin həllinə yalnız ziyan

vuran bəyanatlarına toxunan ekspert Ermənistan daxili situasiyanın olduqca gərgin olmasına diqqət yönəldib: "Orada hakimiyyətlə Qarabağ klanı arasında sərt mübarizə gedir. Bundan əlavə, Sərkisyan dönməndə müdafiə nazirinin müavini olan və aprel döyüşləri zamanı İrəvana qaçan müdafiə naziri David Tonoyan indi populist bəyanatlar verir, publikaya oynayır və bu yolla öz reytingini erməni siyasi isteblişmənti arasında qaldırmağa çalışır. Bəllidir ki, aprel müharibəsindən sonra Tonoyan vəzifəsindən uzaqlaşdırılıb. Paşinyan isə ona görə onu müdafiə naziri təyin edib ki, Tonoyanın generalitet arasında güclü dayağı, güclü resursları yoxdur".

Politoloqa görə, bu gün Cənubi Qafqaz Rusiya və ABŞ arasında geosiyasi mübarizə meydanına çevrilib və Dağlıq Qarabağ ixtilafının nizamlanması heç də hamıya sərf eləmir, nədən ki, bu prosesin yekununda regiona təsir nəticələri itirilə bilər. "Çoxları konfliktin qızışdırılmasında maraqlıdır. Ancaq hər halda, problemin nizamlanmamış qalması ilk növbədə erməni hakimiyyəti günahkardır - istər Köçəryan-Sərkisyan rejimi olsun, istərsə də indiki Paşinyan hakimiyyəti", - deyir ekspert əlavə edib.

Azərbaycan və Ermənistan XİN rəhbərlərinin ABŞ görüşü Qarabağ məsələsi ətrafında məhz qeyd edilən reallıqlar və gelişmələr fonunda baş tutur...

2013-cü ilin bu günlərində mətbuatda həmin dövrdə kənd təsərrüfatı naziri postunu tutan İsmət Abbasovun oğlu, Böyük Britaniyada yaşayan Yunis Abbasovun 2 milyon dollarlıq malikanəsi müzakirə mövzusu idi. Bir neçə gün əvvəl mövzu yenidən gündəmə gəlib. Məlum olur ki, ötən müddət ərzində Abbasovların Londondakı mülklərinin sayı da, qiyməti də artıb. Hazırda Abbasovların Dumanlı Albionda 21 milyon dollarlıq mal-mülklərinin olmasını təsdiqləyən sənədlər ortaya qədər.

Sabiq nazirin Londonda xeyli mal-mülkü aşkarlandı

İsmət Abbasov vəzifədən gedən ərəfədə Azərbaycanca 14 milyon dollar pul çıxarıb

İsmət Abbasov

Yunis Abbasov

6 il əvvəl Azərbaycan mətbuatında "Azərbaycanlı nazir oğlunun Londonda 2 milyonluq mülkü aşkarlandı" başlıqlı yazı dərc olundu. Xəbər Britaniyadakı səhih qaynaqlara əsaslanaraq və müvafiq fotoşəkillərlə müşayiət olunurdu. Məlumatda deyilirdi ki, Yunis Abbasov hələ 2006-cı il, sentyabrın 1-də Londonun dəbdəbəli Doklands məhəlləsində çoxmənzilli iki mərtəbədən ibarət böyük və lüks bir malikanə alıb. Nazir oğlu bu mülk üçün hələ o zaman 1,4 milyon funt-sterlinq (2 milyon dollar) ödəyib, indi isə onun dəyəri daha yüksəkdir. Abbasovların mal-mülkü haqda son məlumatları araşdırmaçı jurnalist Cavanşir Həsənlı yayıb. Abbasovla bağlı jurnalistin facebook səhifəsində paylaşdığı araşdırmasını təqdim edirik:

- 2004-2013-cü ilədək ölkənin kənd təsərrüfatı naziri işləmiş, kəndlinin və aqr sahənin belini qırmış, bu azmış kimi, 2013-cü ildən 2018-ci ilin aprelinə kimi baş nazirin müavini vəzifəsini icra etmiş İsmət Ab-

basovun izini-tozunu görənmə? Keçmiş nazir zamanında çox zirək tərpenib. Adam ötən il vəzifədən uzaqlaşdırdığı ərəfədə ölkədən nə az, nə çox 11 milyon funt sterlinqdən (14 milyon dollardan artıq) çox pul çıxarıb. O pullar İngiltərədə, oğlu Yunis Abbasovun adıyla Y.A. PROPERTY INVESTMENTS LIMITED şirkətinə yatırılıb.

1985-ci il mart təvəllüdü Yunis Abbasov sözügedən şirkəti hələ 2009-cu il noyabrın

8-də 07069377 sayılı şəhadətnamə ilə qeydiyyatdan keçirib. Sənədlərdə şirkətin qeydiyyat ünvanı "19 Edinburgh Drive, Staines-Upon-Thames, England" olaraq göstərilir.

Y.A. PROPERTY INVESTMENTS LIMITED-in adı Yunis Abbasovun ad və soy adlarının baş hərflərini ifadə edir və daşınmaz əmlak alışı, icarəsi ilə məşğuldur.

Keçmiş nazirin oğlu hələ atası ölkənin mühüm postlarından birində ikən İngiltərə və

təndəşliğini alıb. İsmət Abbasov dövlət büdcəsindən kənd təsərrüfatı üçün ayrılan subsidiyaları talayıb, Britaniya vətəndaşı olan oğlu Londonda daşayıb. 2018-ci il martın 31-də təqdim olunmuş maliyyə hesabatına görə, keçmiş nazirin oğlunun şirkətinin mal varlığı 16 milyon 756 min 802 funt sterlinq və ya 21 milyon dollar dəyərinə çatıb. Sənədə görə, cəmi 1 il ərzində şirkətin aktivlərində 11 milyon funt sterlinqdən çox artım olub. 2017-ci ildə bu rəqəm 5 milyon funt sterlinq təşkil edib.

Yunis Abbasov da keçmiş milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovun oğlu Anar Mahmudov kimi Londonun bahalı məhəllələrindən birində, Temza çayının sahilindəki villasında yaşayır, yaxta sahibidir.

Y.A. PROPERTY INVESTMENTS LIMITED keçmiş nazir oğlunun yeganə şirkəti deyil. Bu şirkəti qeydiyyatdan keçirdikdən cəmi 4 ay sonra, 2010-cu il martın 2-də Yunis Abbasov Londonda KAY

INVESTMENTS LIMITED (qeydiyyat nömrəsi 07174206) adlı şirkət də açmışdı. Şirkət Londonda "Aston House Cornwall Avenue"də fəaliyyət göstərib və daşınmaz əmlak biznesi ilə məşğul olub, bir il sonra qapadılıb.

KAY INVESTMENTS LIMITED şirkətinin qeydiyyatından cəmi bir həftə sonra, 2010-cu il martın 9-da sabiq nazirin oğlu Londonda 3-cü şirkəti - AIA LONDON LIMITED (qeydiyyat nömrəsi 07182105) şirkəti açdı. Bu şirkət də Aston House Cornwall Avenue Finchley ünvanında fəaliyyət göstərib.

Yunis Abbasov 2013-cü ildə Londonda 2 milyonluq mənzili üzə çıxarıb mətbuatdan qaçmamışdı. Demişdi ki, həmin mənzil 2006-cı ildə alınıb. Əlavə etmişdi ki, ailəsinin hələ 1991-ci ildən Londonda evi olub. Yunis Abbasov həmin mənzilin alınmasında bacısının sağlamlıq problemlərinin rol aldığını açıqlamışdı. Demişdi ki, Londonda ev almasını bacısı-

nın xəstəliyi və əməliyyatına görə ailəsinin tez-tez Böyük Britaniyaya getməsi ilə əlaqəlidir: "O zaman Azərbaycanda bacımın müalicəsi mümkün deyildi və bacım Londonda həkimlərin nəzarətində saxlanılırdı. Atam həmin dövrdə Azərbaycana gələndə, burada iş qurmaq istəyən neft şirkətləri ilə Böyük Britaniyada tanış olmuşdu və dostluq əlaqələri qurmuşdu. Onların məsləhəti və vasitəçiliyi ilə Londonda ev almışdı".

Yunis Abbasov mənzilin alınmasının Böyük Britaniya qanunlarına tam uyğun həyata keçirildiyini də demişdi. Sitat: "2006-cı ildə alınan mənzilin puluna gəlincə, o 1991-ci ildən sahib olduğumuz və baha qiymətə satılmış evin vəsaiti ilə alınıb. Bura bizim Londonda olmadığımız təxminən 10 ildə toplanmış icarə haqqı da daxildir. Bunları üst-üstə gələndə, mənzil alınandan sonra mənim ilk biznesə başlamışım üçün əlavə vəsait də yaranmışdı".

Maraqlıdır ki, Yunis Abbasov bu dəfə əmlak siyahısını yayılandan sonra susmağa üstünlük verib...

□ E.HÜSEYNOV, "Yeni Məsəvat"

Eldar Mahmudovun oğlunun adı növbəti qalmaqalda

Anar Mahmudovun adı sahibkarın əmlakının zorla əlindən alınmasında hallanır; sabiq nazir oğlunun qayınanasının Azərbaycana ekstradisiya məsələsi yenidən gündəmdə

Kəçmiş milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovun oğlu Anar Mahmudovun adı yenidən gündəmdədir. Bu dəfə Anar Mahmudov atasının vəzifəsindən sui-istifadə etməkdə ittiham olunur.

"Güneş" müəssisəsinin təsisçisi Əsgər Məmmədov iddia edir ki, Anar Mahmudov atasının vəzifəsinə güvənərək əmlakını onun əlindən alıb. Söhbət Bakıda Nobel prospekti - 20 c sayılı ünvanı yerləşən binanın 5 və 6-cı mərtəbələrindəki 364.2 və 368.8 kvadratmetrlük qeyri-yaşayış sahələrindən gedir. 2008-ci ilin yanvarında Bakıda 6 sayılı notariat kontorunda Ə.Məmmədovla sabiq nazirin oğlu arasında müqavilə imzalanıb. Müqavilədə yazılıb ki, Ə.Məmmədov həmin əmlakları A.Mahmudova bağışlayır. 2012-ci ilin iyununda A.Mahmudov sözügedən əmlaklara öz adına mülkiyyət çıxarıb. E.Mahmudov vəzifədən çıxarılan bir müddət sonra Ə.Məmmədov

həmin əmlakları geri almaq qərarına gəlib və bu məqsədlə məhkəməyə üz tutub. Yasamal Rayon Məhkəməsində keçmiş nazir oğluna qarşı iddia qaldıran Ə.Məmmədov yazır ki, əslində 730 kvadratmetrdən çox sahəsi olan əmlakları A.Məmmədova bağışlamamışdı, zorla əlindən alınmışdı. "Güneş" rəhbərinin sözlərinə görə, o əmlakların təxminən 1 milyon 600 min manat qiyməti vardı: "O, əslində, bağışlanma deyildi, alqı-satqı idi. Amma atasının vəzifəsindən sui-istifadə eləyib pulu vermədi. Əmlakımı əlimdən aldı". Ə.Məmmədov həm bağışlanma müqaviləsinin, həm də onun əsasında A.Mahmudova verilmiş mülkiyyət sənədlərinin ləğvi barədə qərar çıxarılmasını istə-

Eldar Mahmudov

Anar Mahmudov

yib. Yasamal Rayon Məhkəməsi iddiasını rədd edib. Bu qərardan Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə şikayət verən Ə.Məmmədovun iddiası təmin olunub. Apelyasiya Məhkəməsi bağışlanma müqaviləsinin etibarsız sayılması, A.Mahmudovun adına verilən çıxarışların ləğvi barədə qərar çıxarıb. Üstəlik, Daşınmaz Əmlakın Reyestri Xidmətinin

Bakı Şəhər Ərazi İdarəsinin üzərinə öhdəlik qoyulub ki, həmin əmlaklara "Güneş" müəssisəsinin adına mülkiyyət hüququnu təsdiqləyən çıxarış verilsin. Bu dəfə sabiq nazirin oğlu qərardan narazı qalıb və vəkil vasitəsilə Ali Məhkəməyə üz tutub. Ali Məhkəmə A.Mahmudovun kasasiya şikayətini təmin edib - Bakı Apelyasiya Məhkəməsinin qərarı ləğv olunub, iş yenidən ba-

xılmaq üçün həmin instansiya qaytarılıb. Bakı Apelyasiya Məhkəməsi bu mübahisəyə yenidən baxıb. Bu dəfə isə A.Mahmudovun xeyrinə qərar çıxarıb. Eldar Mahmudov vəzifəsindən çıxarılan sonra onun oğlu Anar Mahmudovun Beynəlxalq Bankının həbsdə olan sabiq rəhbəri Cahangir Hacıyevin kürəkənidir - adı mətbuatda dəfələrlə hallanıb. Sonuncu dəfə Anar Mahmudovun adı ötən il Böyük Britaniyada "MEA Capital Limited" adlı maliyyə şirkəti təsis etməsindən sonra mətbuatda hallanmağa başlamışdı. Yayılan xəbərlərə görə, Anar Mahmudovun şirkəti Londonda 2018-ci ilin 11 oktyabrında qeydə alınıb və ona 11618237 nömrəli müvafiq sertifikat verilib. Şirkətin adındakı MEA abreviaturası simvoliki mənə daşıyır və insialarlarını əks etdirir: Mahmudov Eldar və Anar. Həmin günlərdə belə xəbərlər vardı ki, Eldar Mahmudovun əlinin altında olan dəstə tərəfindən Azərbaycan biznesmenlərindən zor və şantajla qoparılan pullar əsasən bu şirkətdə cəmləşib. İddia olunurdu ki, "MEA Capital Limited" şirkətinin yaradılması üçün Anar Mahmudovun qayınatası Cahangir Hacıyevin vaxtilə rəhbəri olduğu Azərbaycan Beynəlxalq Bankının vəsaitlərindən də istifadə olunub. Anar Mahmudovun şirkəti Londonun dəbdəbəli rayonunda, Temza sahillərindəki

mülklərdən birində qeydiyyatdan götürülüb. Xatırladaq ki, Anar Mahmudovun qayınatası Zahirə Hacıyev Britaniya polisi tərəfindən böyük məbləğdə pulların yuyulması və mənim-sənəməsi ittihamı üzrə saxlanılmışdı. Hazırda Z.Hacıyeva 500 min funt sterlinq girov müqabilində azadlığa buraxılıb. Yaxın günlərdə Zahirə Hacıyevin taleyinə də aydınlıq gələcək. Onun Azərbaycan ekstradisiya edilə biləcəyi xəbərləri də var. Onu da qeyd edək ki, Azərbaycana ekstradisiya məsələsinə baxılana qədər Zahirə Hacıyeva ev dustaqlığındadır. O, elektron bilərəklə görə, Anar Mahmudovun şirkəti Londonda 2018-ci ilin 11 oktyabrında qeydə alınıb və ona 11618237 nömrəli müvafiq sertifikat verilib. Şirkətin adındakı MEA abreviaturası simvoliki mənə daşıyır və insialarlarını əks etdirir: Mahmudov Eldar və Anar. Həmin günlərdə belə xəbərlər vardı ki, Eldar Mahmudovun əlinin altında olan dəstə tərəfindən Azərbaycan biznesmenlərindən zor və şantajla qoparılan pullar əsasən bu şirkətdə cəmləşib. İddia olunurdu ki, "MEA Capital Limited" şirkətinin yaradılması üçün Anar Mahmudovun qayınatası Cahangir Hacıyevin vaxtilə rəhbəri olduğu Azərbaycan Beynəlxalq Bankının vəsaitlərindən də istifadə olunub. Anar Mahmudovun şirkəti Londonun dəbdəbəli rayonunda, Temza sahillərindəki

2015-ci ilin oktyabrında MTN-də keçirilmiş əməliyyat nəticəsində nazirliyin 21 əməkdaşı cinayət məsuliyyətinə cəlb olunub. Onlardan bəzilərində uzunmüddətli həbs cəzaları kəsilib, əmlakları müsadirə olunub. Bir qismini isə cəzasının bir hissəsini çəkəndən sonra azadlığa çıxıb. Təxminən 2 il sonra - 2017-ci ilin noyabrında sabiq nazir E.Mahmudovun köməkçisi olmuş əmisi oğlu Vüqar Mahmudov da həbs olunub. Hazırda onun məhkəməsi gedir.

□ E.HÜSEYNOV, "Yeni Məsəvat"

ABŞ hökuməti S-400 zənit qurğusu alacağı təqdirdə Türkiyəyə qarşı 3 sanksiya paketi üzərində dayanıb. Bu barədə nüfuzlu "Blomberq" Agentliyi məlumat yayıb. Agentliyin xəbərində qeyd olunur ki, hazırda ABŞ Milli Təhlükəsizlik Şurası, Maliyyə Nazirliyi və Dövlət Departamenti Ankaraya təzyiqləri müzakirə edir. O da iddia olunur ki, hazırlanan sət sanksiya paketi Türkiyə iqtisadiyyatına ciddi zərbə vura bilər.

BBC-nin hazırladığı materialda iddia olunur ki, hazırda amerikalı rəsmilərin üzərində dayandığı əsas sanksiya layihəsi Türkiyənin strateji müdafiə sənayesi şirkətlərinin "ABŞ-ın Düşmənləri ilə Embarqolar Vasitəsilə Mübarizə Qanunu" (CAATSA) çərçivəsində embarqoya məruz qalması fikridir.

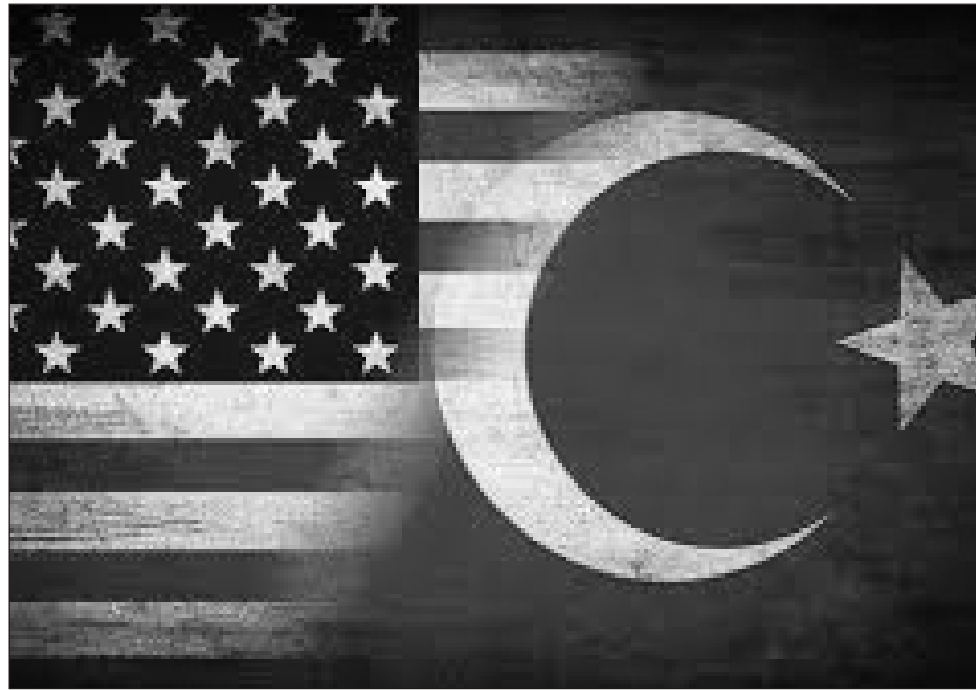
Qeyd edək ki, CAATSA qanunu 2017-ci ildə qəbul olunub. Bu qanun əsasən Rusiya, İran, Şimali Koreya kimi ölkələrə qarşı embarqolar vasitəsilə mübarizənin önünü açmışdı. 2018-ci ildə isə ilk dəfə Çin Mərkəzi Hərbi Komissiyasının cihaz departamentinə qarşı CAATSA çərçivəsində dolaylı embarqo tətbiq olunub.

Türkiyənin müdafiə sənayesinə qarşı bu embarqoların tətbiq olunması nəticəsində bu şirkətlərin ABŞ maliyyə sistemində girişi yasaqlanacaq, eləcə də bu şirkətlərin ABŞ firmaları ilə əməkdaşlığı, onlardan material və ehtiyat hissələri alması mümkün olmayacaq. "Blomberq" onu da yazıb ki, bu layihə S-400 alınacağı təqdirdə F-35-lərin satışının dayandırılması qərarı ilə bağlı deyil.

Xatırladaq ki, 2017-ci ildə Rusiya və Türkiyə arasında əldə olunan razılaşmaya əsasən Rusiya Türkiyəyə S-400 müasir hava hücumundan müdafiə sis-

Vaşinqton Ankaraya qarşı sanksiyalar hazırlayır

S-400 böhranı ABŞ-Türkiyə münasibətlərini gərginləşdirir

temləri satacaq. 2,3 milyard dollarlıq müqavilə artıq reallaşsın de NATO ilə birgə hərbi əməkdaşlıq layihələri, o cümlədən Türkiyənin ABŞ-dan almağa hazırladığı F-35 döyüş təyyarələri üçün ciddi risk yaradır. Amerikalılar S-400-lərin F-35-in texniki karakteristikasını ələ keçirəcəyindən narahatdır. Bu səbəbdən də Vaşinqton bəyan

aldığı S-400 sistemləri bu ölkənin təhlükəsizlik sistemi, xüsusən də NATO ilə birgə hərbi əməkdaşlıq layihələri, o cümlədən Türkiyənin ABŞ-dan almağa hazırladığı F-35 döyüş təyyarələri üçün ciddi risk yaradır. Amerikalılar S-400-lərin F-35-in texniki karakteristikasını ələ keçirəcəyindən narahatdır. Bu səbəbdən də Vaşinqton bəyan

edib ki, iki texnikanın eyni məkanda xidmət göstərməsi mümkün deyil.

Ankara isə iki texnikanın bir-birindən uzaq tutulması və yarana biləcək problemləri həll etmək üçün Vaşinqtona birgə komissiya yaratmağı təklif edir. Amma eyni zamanda Türkiyə rəhbərliyi bildirir ki, S-400 anlaşmasından imtina mümkün

şinqtonla Yaponiya sammitində anlaşa biləcəyinə ümid edir.

Lakin məsələ ondadır ki, Vaşinqtonu yalnız S-400 alınmasının texniki tərəfi, yəni bu silahların Türkiyədəki ABŞ silahları üçün təhlükəsi narahat etmir. Vaşinqton həm də NATO müttəfiqinin Rusiyadan silah alması və Moskva ilə yaxınlaşmasından narazıdır. Ötən həftə Tacikistanda regional konfransda iştirak edən Ərdəğan bildirdi ki, bu il "Türk Axını" layihəsinin işə düşməsi və S-400-lərin təhvil alınması baş tutacaq. Türkiyə prezidenti deyib ki, iyulun ortalarına qədər Türkiyə birinci S-400 qurğusunu təhvil alacaq.

Eyni zamanda Ərdəğan bir generalın rəhbərliyi ilə Türkiyə hərbi hava qüvvələri heyətinin Amerikada olduğu və artıq 4 ədəd F-35 qırıcısını təhvil aldığı deyib. Bu mənada Ərdəğan komandası Vaşinqtonla ən pis halda iyunun sonunda Yaponiyada anlaşacağına ümid edir. Yox, əgər Vaşinqton Türkiyəyə qarşı ən sət addımlara gedəcəksə, o zaman bu, regionda ciddi gərginliklərə səbəb olacaq. Hər şey bu ayın sonuna qədər məlum olacaq.

□ **Kənan RÖVSƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Tramp ikinci dönəmə start verdi: Ağ Ev sahibi postunu saxlaya biləcəkmi?

Asim Mollazadə: "Onun bu istiqamətdə böyük şansları var"

Hikmət Hacızadə: "Tramp bu seçkiləri də uda bilər"

Əhəd Məmmədli: "Onun ilk prezidentlik dönəmi uğurlu sayıla bilər"

ABŞ prezidenti Donald Tramp rəsmi olaraq bildirib ki, o, 2020-ci ildə keçiriləcək seçkilərdə ikinci müddətə namizəd olmaq niyyətindədir. "Report" xəbər verir ki, bu barədə o, Floridada tərəfdarları qarşısındakı çıxışında deyib. "Mən rəsmən sizin qarşısında ikinci müddətə Birləşmiş Ştatların prezidenti vəzifəsinə seçki üzrə öz kampaniyamın başladığını elan edirəm", - deyərək bildirdi.

Trampın sözlərinə görə, onun prezident seçildiyi 2016-cı il "tarixdə xüsusi an olub". O, həmçinin qeyd edib ki, Ağ Evə daxil olduğu ilk gündən kimin onu bura göndərdiyini unutmayıb. "Söz verə bilərdim ki, sizi heç vaxt pis vəziyyətə qoymayacağam", - deyərək ABŞ prezidenti vəd edib.

Trampın qərarını açıqlaması geniş müzakirələr doğurub. Onun ikinci dəfə seçkilərdə qalib gəlib-gəlməyəcəyi yönündə müxtəlif fikirlər səslənir. Bir çoxu ikinci dönəm üçün də Trampın Amerika prezidenti olacağı

ni istisna eləmir. Arqument kimi də ABŞ-da son dövrlər prezidentlərin ard-arda iki dönəm Ağ Evdə əyləşdikləri önə çəkilir. Təsədüfi deyil ki, son 9 dövlət başçısından 7-si 8 il kreslonu başqasına verməyib.

Demokratik İslahatlar Partiyasının sədri, deputat Asim Mollazadə Trampın yenidən qalib gəlmə şansının yüksək olduğunu düşünür: "Amerikada seçkilər ərəfəsində ən ciddi amil ölkənin iqtisadi vəziyyətidir. Hazırda ABŞ-da əvvəlki illərdən fərqli olaraq çox yüksək şəkildə iqtisadiyyatda nəticələr

var, iqtisadiyyat daha da inkişaf edir. Mənə elə gəlir ki, Trampın yenidən seçkilərə qatılmasının əsas səbəblərindən biri də ölkədəki iqtisadi vəziyyətdir. Onun ümidləri yenə də Amerikan xalqı ilə bağlıdır və o, xalqın iqtisadi amilə önəm verdiyini yaxşı anlayır. Bu səbəbdən yenidən seçkilərə qatılmaq qərarına gəlib. Onun bu istiqamətdə böyük şansları var. Mənə elə gəlir ki, Tramp üçün impichment təhlükəsi yoxdur. Sadəcə olaraq, seçkiləri uduzandan siyasət qüvvələr və onlara yaxın media orqanları bu məsələni gündəmə gətirirlər. Bu da hər zaman uğursuz olur. Ötən seçkilərdəki məğlubiyyətdən nəticə çıxara bilməyən siyasət qüvvələri yenə eyni səhvlərə yol verirlər. Qərarı Amerika xalqı verəcək. Xalq da

bu qərarı verərkən ilk növbədə öz iqtisadi durumuna önəm verəcək".

Azərbaycanın Rusiyadakı səfiri, politoloq Hikmət Hacızadə də fərqli düşünür: "Tramp bu seçkiləri də uda bilər. Əslində söz-söhbətlərə baxmayaraq, o öz proqramını həyata keçirir, uğurlar qazanır, Amerika iqtisadiyyatı artır, pensiyalar da artır. İş yerlərinin isə sayı getdikcə çoxalır. Tramp qanunsuz miqrantlarla da uğurlu mübarizə aparır. Dünyada da çox aktiv siyasət yeridir. Barak Obamanın etmədiklərini bu edir. Bu baxımdan mənə elə gəlir ki, Trampın şansları var və özü də çoxdur. Onun ətrafında guya impichment təhlükəsinin olduğunu müxalifət partiyaları gündəmə gətirir. Amma uğur qazana bilmirlər.

Amerikada hər bir insan üçün eyni vəziyyət var. Bir insan ən ağır cinayətdə ittiham oluna bilər və cəmiyyət həmin insana təhlükə ilə yanaşacaq. Amma məhkəmə qərar qəbul etsə ki, ittiham olunanın günahı yoxdur, o zaman söz-söhbətlər bitir, normal adam olursan, cəmiyyət də sənə yaxşı münasibət sərgiləyir, insanlar sənə əl uzadır".

Siyasi şərhçi Əhəd Məmmədli bu qərarın gözlənilən olduğunu qeyd etdi: "Tramp kimi iddialı lider təbii ki, ikinci dəfə prezidentliyə namizədliyini verəcək. Niyə də verməsin? Adamın prezidentliyi dövründə ölkəsinin iqtisadiyyatı, xalqının sosial rifahı daha da inkişaf etdi, yaxşılaşdı. Bütün problemlərə, skandallara, impichment təhlükəsinə rəğmən,

Trampın ilk prezidentlik dönəmini uğurlu saymaq olar. Ən azı, daxili siyasətdə bu belədir. Amerikalılar üçün də əsas öz-ləridir, sonra dünya siyasəti. Xarici siyasətdə də Trampı uğursuz saymaq olmaz. Şimali Koreya ilə münasibətlərin düzəlməsi yönündə atılan addımları müsbət adlandırmaq olar. Yəhudi lobbisi, İsrailə şəxsən Trampın münasibətləri yüksək səviyyədədir. Qüds, Holan təpələri məsələlərində verdiyi qərarlar Trampın daxil-də mövqelərini daha da gücləndirdi. Onu dünya yəhudilərinin dostu etdi. Həm daxil, həm də xaricdə bütün zərurətlər, ehtimallar var ki, Donald Tramp ikinci dəfə prezident seçilsin".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Ağstafada 7 nəfərin güllələnməsi ilə nəticələnən qan davası nüfuzlu ağsaqqallar məsələsini aktuallaşdırıb. Keçmişdə qan davası olan ailələri bölgənin hörmətli adamları bir araya gətirər, barışdırar, nəsillərin bir-birinin axırına çıxmasına son qoyardılar.

İndi ağsaqqal sözü ya eşidən yoxdur, ya da onlar tərəfindən ailələri barışdırmağa bir təşəbbüs də olmur. Axı bu qan davası hansı tərəfə xeyir gətirib, kimi sevindirib? Ölənlər məzarı, öldürən həbsə gedir, sonra bu kin, intiqam atəşi ilə yaşayan nəsillər davamçılarını qan davasını davam etdirirlər.

Bu ilin mayında Şamaxıda qan davası fonunda 2 nəfəri döyüldüyünə görə rayon sakini Sahib Zeynalov 6 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Yanvarda Türkiyədə 2 azərbaycanlı ailənin 5 üzvü qan davasının qurbanı olub. Bu il Moskvada da qan davası üstündə qan töküldü. Əslən Gürcüstandan olan 60 yaşlı Abdullayev və Vaqif Hübətov ölüblər.

Atəşin Rəsul Abdullayev tərəfindən açıldığı bildirilib. Məlumatla görə, Abdullayev "Naqan" tipli tapança ilə Vaqif Hübətovə atəş açıdıqdan sonra özünə qəsd edib. Rusiya KİV qətlin qisas və qan düşmənçiliyi zəminində baş verdiyini yazıb.

Belə ki, ata qumara qurşanan və böyük məbləğdə borclandıq üçün öldürülən oğlunun qisasını almaq qərarına gəlib. Bu səbəbdən də qətdə əli olan 50 yaşlı Vaqif Hübətovu öldürüb.

Filmlərimizdə, ədəbiyyatımızda da qan davalarına dair nümunələr var. "Axırncı aşırım" kinosunda Kərbəlayi İsmayılın oğlu Yedullanın tikə-tikə doğranmasını, Nəcəf bəy Vəzirovun "Müsibəti Fəxrəddin" əsə-

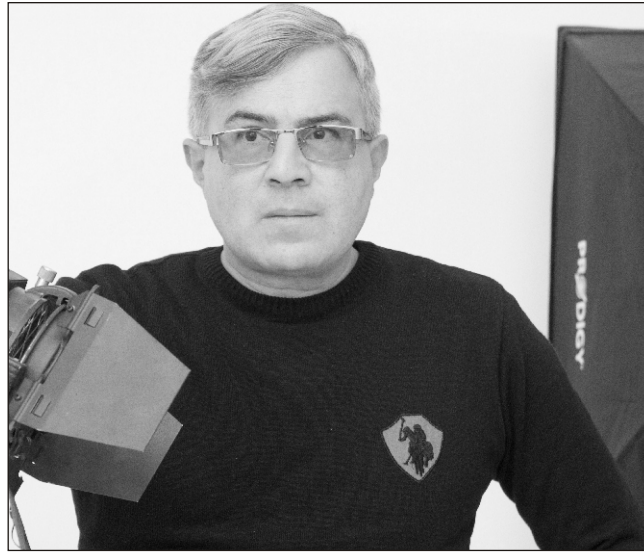
rində qan düşmənçiliyinə toxunmasını qeyd etmək olar.

Əslində qan davası təkəcə Azərbaycana aid deyil. Qan düşmənçiliyi cənub ölkələri və dağ xalqlarına aiddir. Şotlandiya, İrlandiya, İspaniya, İtaliya, Korsikada belə bu adətlər var. Qisasçılıq Qafqazda və Türkiyədə var. Əsasən kürd kökenli ailələr, nəsillər arasında qan davaları uzun illər davam edir. Bu dava zamanla aşiretlər tərəfindən Türkiyənin digər ərazilərində də yayılmağa başlayıb. Ərəb ölkələrində də bu hal var idi. Amma İslam gələndə şəriət məhkəməsi ilə bu münacişələr həll edilməyə başlandı. Ölkəmizdə qan davalarının artmasına türk televiziolarında yayımlanan serialların təsiri də az deyil. Ssenarinin məlum mövzu üzərində qurulması, qan davasındakı personajın müsbət rol olaraq təqdim olunması xüsusən də gənclərə psixoloji təsir edir.

Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, folklorşünas Məhəmməd Məmmədov "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, bu gün ağsaqqallıq institutu sıradan çıxmış vəziyyətdədir. Onun sözlərinə görə, keçmişdə hər adam ağsaqqallıq edə bilməzdi: "Bu gün yeni nəsillərlə gəlir ki, onlar hər şeyi bilir, ağsaqqala ehtiyac yoxdur. Amma bu gün daha çox ehtiyac duyulduğunu görürük. O vaxtlar hər kənddə, obada ağsaqqala ehtiram olub. Çünki ağsaqqal dediyimiz insan nüfuzlu idi, sözünün çəkisi vardı, insanların hüquqlarını müdafiə edirdi, qan davalarını yatırdan barışdırıcı mövqedə dayanırdı. Onlar əmin-amanlığın tərəfində dayanan adamlarıydı və qan

Ağsaqqallar Ağstafadakı qətləmi önləyə bilərdimi...

Həmid Herişçi: "Bizdə qan davaları Bakı kəndlərində olub, lap uzağa getsək..."

davalarının qarşısını almağa çalışırdılar".

Folklorşünas hesab edir ki, ağsaqqal adlanan şəxslər İslamı yaxşı bilən, mənəvi cəhət-

dən möhkəm adamlar idi: "Cavanlar indi köhnə adət-ənənədən o qədər də xəbərdar deyil. Əgər bilsəydilər, qan davası düşməzdi. Əslində dünyanın çox yerində var, amma qan düşmənçiliyi əsasən Qafqaz xalqlarında aiddir. Ağstafada olan hadisə də göstərdi ki, qan davalarını yatırmaq üçün ağsaqqallara ehtiyac var".

Konspiroloq-yazıçı Həmid Herişçinin "Yeni Müsavat"a bildirdiyinə görə, qan düşmənçiliyinə vendetta deyilir: "Uşaqlıqda "Korsikasayağı vendetta" filmi vanydı. Amma mövzu komik çəkilməmişdi. Bizdə qan davaları Bakı kəndlərində olub. Lap uzağa getsək, elə Ağqoyunlu Qaraqoyunlu qan davasıdır. Mən sizə bir nümunə deyim, çar Rusiyası Qarabağında İbrahim xanı 60 üzvüylə çayda boğub öldürmüşdü. Onda İbrahim xan qarışdı edib ki, sən nəsillər yox olsun. Bilirsiniz

ki, çar və uşaqları öldürülüb. Yazıçı Elçinin romanında bu barədə var, qeyd edir ki, İbrahim xanın qarışdı, lənəti Romanovları tutdu. Yeni bu da bir qan davasıdır.

Və yaxud Leninin qardaşı öldürülüb, o da çardan qisasını alıb. Dünya qan davası ilə idarə olunub. Biz indi soyqırım deyirik. Bu da qan davasıdır.

Amma mən bunun böyük miqyasını Lenində görəəm. O, qardaşına görə çardan qisasını alıb".

H. Herişçinin fikrincə, Şeyx Şamil hərəkətində şaxxallar, Tabasaran xanları olub: "Onların nəsillər qırılır. Bu da qan davası üstündə olub. Elə İrana baxaq. Deyirlər ki, şah Pəhləvi Xomeyninin atasını və oğlunu öldürür. Xomeyni də şahdan öz qisasını alır. Qan davaları dünyanın hər yerində var".

□ Əmi SALAMOĞLU "Yeni Müsavat"

Evlərdəki odlu silahlar - "Kalaşnikov" müəmması

Qanunvericiliyin pozulmasına görə vətəndaşlar həm inzibati, həm də cinayət məsuliyyətinə cəlb olunurlar

Iyunun 17-də Ağstafada odlu silah vasitəsilə qan davası səbəbindən 4 nəfərin öldürüldü, 3 nəfərin yaralanması ilə nəticələnən hadisə bir sıra məqamların müzakirəsinə yol açdı. Onlardan biri də Azərbaycanda cəbhə xəttinə yaxın ərazilərdə hələ də döyüş silahlarının olması faktıdır. Hadisənin videosu yayıldıqdan sonra açıq şəkildə göründü ki, qətlə törədən Elnur Süleymanovun əlində qundağı kəsilmiş "Kalaşnikov" markalı avtomat var. Bəs döyüş silahları insanlarda nə gözir? Bu məsələ ilə bağlı qanunlar nə deyir?

"Yeni Müsavat"a bu barədə danışan ekspertlər bildiriblər ki, Azərbaycanda döyüş silahlarının istifadəsi, saxlanması və gözdürülməsi qanunla qadağandır. Daxili İşlər Nazirliyinin Baş İctimai Təhlükəsizlik İdarəsi tərəfindən yayılan məlumatda qeyd edilir ki, respublikamızda 18 yaşına çatmış hər bir vətəndaşın mülki silah əldə etmək hüququ var: "Mülki silah - özünü müdafiə, ov və idmanla məşğul olma üçün nəzərdə tutulmuş silahlardır. Özünü müdafiə silahı - yalnız hücumu dəf etmək təyinatına malik olan gözyaşardıcı, qıcıqlandırıcı və ya qısa müddətə sinir-iffedicici maddələrlə təchiz

edilmiş tapança (revolver), mexaniki-püsgürdücü və ya aerol qurğulu qaz silahı; idman silahı - idman yarışlarında istifadə üçün nəzərdə tutulmuş odlu, soyuq, o cümlədən soyuq atıcı və pnevmatik silah, ov silahı isə vəhşi heyvanların və quşların ovlanması üçün nəzərdə tutulmuş yivli və ya yivsiz lüləli odlu, soyuq, o cümlədən soyuq atıcı və pnevmatik silahlardır.

Mülki silah əldə etmək istəyən vətəndaş ərazi polis orqanına və ya DİN-in Baş İctimai

Təhlükəsizlik İdarəsinə müraciət etməlidir. Bu zaman ondan ərizə, şəxsiyyət vəsiqəsi, ruhi-əsəb xəstəlikləri, narkomanlıq və alkoqolizmə düşər olub-olmaması, habelə görmə qabiliyyəti barədə müvafiq tibb müəssisəsindən arayış, iki ədəd fotosəkil tələb olunur. Ərizə ilə müraciət etmiş şəxslərin məhkumluğunun olub-olmaması da DİN-in müvafiq idarəsi tərəfindən yoxlanılır.

Pnevmatik silahın və ya aerol qurğularının əldə edil-

məsi üçün xüsusi icazə tələb olunmur. Pnevmatik və özünü müdafiə silahını (aerol qurğulu daxil olmaqla) ticarət müəssisələri yalnız 18 yaşına çatmış vətəndaşlara onların şəxsiyyət vəsiqəsi əsasında satır və bu barədə müvafiq qeydlər aparır.

İstifadəsində 5 ildən çox müddətdə yivsiz ov silahı olan və silahın döviyyəsi ilə bağlı qaydaları pozmayan vətəndaşın yivli lüləli odlu ov silahı əldə etmək, saxlamaq və təyinatı üzrə istifadə etmək hüququ vardır".

Bildirilib ki, sovet dövründə olan məhdudiyətlərdən fərqli olaraq hazırda hər bir vətəndaşa 7 ədəd mülki silahın alınmasına, saxlanılmasına və təyinatı üzrə istifadə edilməsinə xüsusi icazə və şəhadətnamə verilməlidir: "İncəsənət nümunələri olan və ya tarixi əhəmiyyət kəsb edən mülki silahların alınmasına say (yivli lüləli mülki silah istisna olmaqla) məhdudiyəti qoyulmur. Xidməti və mülki silahın satış qaydalarını Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti müəyyən edir. Bu cür silahın satışı ilə məşğul olmaq üçün Daxili İşlər Nazirliyi tərəfindən xüsusi icazə verilir. Ov silahları və onların sursatlarının satışına xüsusi icazə verilmiş müəssisələr həm paytaxtda, həm də respublikamızın digər şəhər və rayonlarında fəaliyyət göstərir. Odlu ov və ya idman silahının saxlanması və təyinatı üzrə istifadə edilməsi hüququunu təsdiq edən şəhadətnaməsi olmayan vətəndaşa belə silah üçün döyüş sursatının satılması qadağandır. Silah haqqında qanunvericiliyin pozulmasına görə vətəndaşlar

həm inzibati, həm də cinayət məsuliyyətinə cəlb olunurlar. Aparılmış araşdırmalar zamanı bir sıra şəhər və rayonlardakı orta təhsil məktəblərində hələ də ötən dövrlərdən qalmış təlim məqsədilə istifadə olunan silah-sursat olduğu müəyyən edilib. Göstərilənləri nəzərə alaraq DİN-in aidiyyəti xidmət əməkdaşları tərəfindən orta məktəblərdə, habelə digər təhsil ocaqlarında təlim məqsədilə istifadə olunan silah-sursatın mövcudluğunun müəyyən

olunması məqsədilə yoxlamaların aparılması və bu sahədə aidiyyəti polis əməkdaşlarının məsuliyyətinin artırılması barədə şəhər, rayon polis orqanlarına göstəriş verilib.

Göstərişin icrası ilə bağlı həyata keçirilən yoxlamalar zamanı bir sıra orta məktəblərdə ötən dövrlərdən qalmış silah-sursat aşkar edilərək mütəxəssislərin iştirakı ilə götürülüb və müvafiq sənədləşmə aparılıb".

Təhsil Nazirliyindən "Yeni Müsavat"a bildirilib ki, orta məktəblərdə hərbi təlim dərslərində lazerlə çalışan avtomatlardan istifadə edilir. Döyüş silahları tamamilə yığılıdır.

Hərbi ekspert Üzeyir Cəfərov "Yeni Müsavat"a söyləyib ki, hazırkı zamanda rahat şəkildə silah əldə etmək mümkün deyil:

"Konkret olaraq Ağstafada baş verən hadisə ilə bağlı istintaq araşdırılmalıdır ki, hadisəni törədən şəxsdə "Kalaşnikov" silahı haradandır. Burada hüquq-mühafizə orqanlarının üzərinə çox böyük məsuliyyət düşür. Araşdırma nəticəsində silahın haradan əldə olunması bilinəcək. Bu fakt göstərir ki, insanlar arasında ciddi iş aparılmalıdır ki, kimdə silah varsa, təhvil versin. Belə silahların insanlarda qalması fəciyəyə yol açır. Affekt halında olan insan hər bir cinayəti törədir və günahsız insanlar bunun əziyyətinə çəkirlər. Ona görə də hesab edirik ki, silahların insanlardan yığılması istiqamətində yenidən işlər aparılmalıdır".

□ Əli RAİS, "Yeni Müsavat"

Bazarlarda bir çox mövsüm meyvələrinin qiyməti nübar dövründə olduğu həddən aşağı düşür. Əsasən də ərik, giləs və göycə alçanın qiyməti 5-8 manat civarındadır. Hətta növündən asılı olaraq 9-10 manata alması, 10-11 manata giləs, 6 manata ərik də var. Meyvələrin bu həddə olması əhalini də narazı salır. Çünki sözügedən mövsüm meyvələrinin əsas yeyilmə dövrü indidir, bir müddət sonra giləs və əriyin yığılı bitəcək. Lakin qiymətlər insanların kifayət qədər bəhrələnməsinə imkan vermir. Qışlıq konservlərin bağlanması üçün isə ümumiyyətlə bu qiymətlər sərfəli deyil.

"Yeni Müsavat"ın müxbiri yeni məhsulların, mövsüm meyvə və tərəvəzlərin qiymətləri ilə bağlı durumu öyrənmək üçün paytaxtın "8-ci kilometr" bazarına baş çəkib. Qeyd edək ki, alıcılar kimi satıcılar da qiymətlərin bu həddə olmasından narahatdır. Çünki yüksək qiymətlər alıcılığı azaldır, tələbat böyük olsa da insanlar məhdud həcmdə bazarlıq edirlər.

Satıcı Vüqar Məmmədovun sözlərinə görə, ötən illə müqayisədə bu il bahalıqdır: "Bunun səbəbi isə bu ilin aprel ayında regionlarda qarın yağması oldu. Bu isə ən çox meyvə ağaclarını vurdu. Biz özümüz də etiraf edirik ki, çox bahadır. Ötən il bu vaxtı çiyələyi 50 qəpikdən almaq mümkün idi, bu il isə kiloqramı 3 manatdır. Ötən illə bu ilin arasında 2.50 manat fərq var. Səbəbi də dəqiq bilinmir".

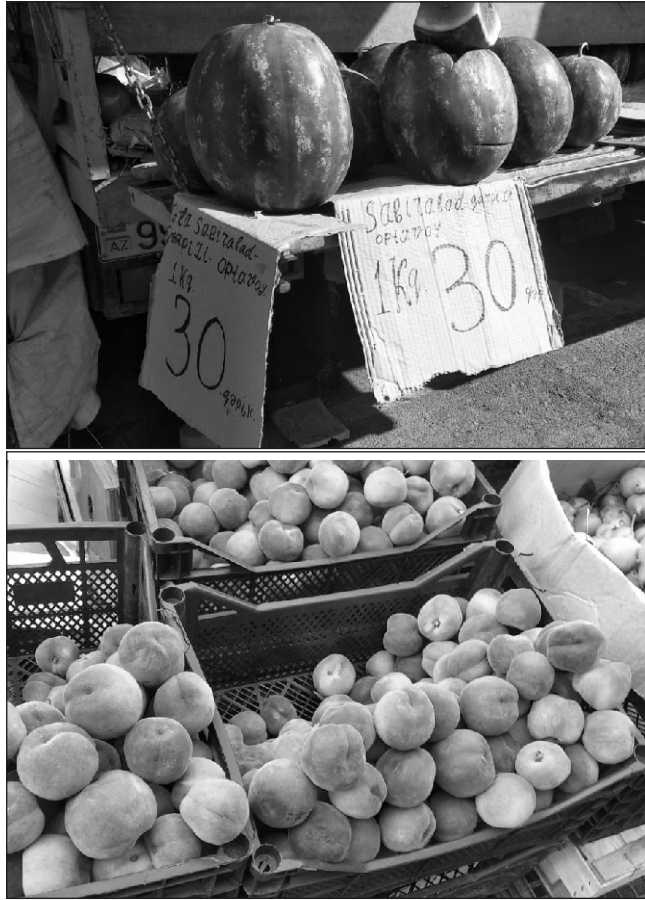
Digər satıcılar da bildirdilər ki, ötən illə müqayisədə 1-2 manat artım müşahidə olunur. Bu da mövsümün pis keçməsi ilə əlaqədardır.

Rusiya ilə sərhədin açılması və məhsulların daha çox bu ölkəyə daşınması da daxil bazarada qıtlıq yaradır ki, bahalaşma həm də onunla əlaqədardır. Giləs, ərik, şaftalı, alça Xaçmazdan birbaşa Rusiyaya aparılır. Xiyar, pomidor, badımcan isə ötən illə müqayisədə daha ucuzdur.

Digər bir piştaxtada isə qarğız düzülüb. Hələ qarğızın normal yetişmə dövrü olmasa da artıq qiyməti düşməyə başlayıb. Satıcı bildirdi ki, topdansatışda qarğız kiloqramı 32-35 qəpikdir, bazarda isə 40 qəpikdir: "Ötən il bu vaxt isə 50-55 qəpik idi. Ucuzluğun səbəbi bostanlarda məhsu-

Mövsümi meyvələrin qiyməti "dodaq uçuqladır" - səbəblər...

Yazda hava şəraitinin normal olmaması və məhsulların Rusiyaya daşınması bahalıq yaradıb

lun bol olmasıdır. Digər bir səbəb də qarğızla bağlı fikirlərdir ki, zərər görməyə səbəb olur, ziyan verir və sair. İnsanlar bu səbəbdən qorxur və almırlar.

Ancaq bu il həddindən artıq çox ekilib. Artıq indidən sahələrdə 28-30 qəpiyə alırıq. Bu isə bəzi fermerlərə sərf eləmir, heç yerdən toplanmasının, fəhlənin pulunu ödəmir".

Qeyd edək ki, bazarda şaftalının kiloqramı 8-10 manata, əriyin kiloqramı 2-6 manat arasında, giləs 3 manatdan 5 manata qədər, vişnənin kiloqramı 2 manata satılır. Daha yaxşı giləs növləri də var ki, qiyməti 8 manatdır.

Tərəvəzlərə gəlincə, pomidor topdansatışda 25 qəpiyə, pərəkəndə satışı isə 50-90 qəpiyə, xiyarın kiloqramı 30 qəpiyə, badım-

can 70 qəpiyə, yaşıl lobyanın kiloqramı 1.20 manata, kartof 70 qəpik-1 manat arasında, soğan 60 qəpiyə, sütün qarğıdalının 1 edədi 40 qəpiyə satılır.

Ərik, şaftalı, giləs və alçanın yüksək qiymətə satılmasının səbəblərini isə kənd təsərrüfatı sahəsində ekspert Nicat Nəsirli "Yeni Müsavat"a danışarkən açıqladı. Onun sözlərinə görə,

hazırda əhalini əsasən 3 məhsulun qiyməti narahat edir: "İnsanları narahat edən alça, ərik və giləsin qiymətidir. Digərlərinin qiyməti bazar qiymətlərinə ya yaxındır, ya da çox ciddi fərq etmir. O baxımdan bu 3 meyvənin qiymətinin yüksək olmasını dəyərləndirmək istərdim. Birinci səbəb, ilkin yaz dövründə bu meyvə ağacları çiçəklədikdən sonra yağışların

yağması, dolu düşməsi bu 3 meyvənin məhsuldarlığına təsir edib. Əgər keçən il 1 hektar giləs bağından 8-12 ton arası məhsul yığılırdısa, bu il bu göstərici 4-5 tondur. Əgər keçən il şimal bölgəsində 1 hektardan 6-7 ton ərik yığa bilirdisə, indi 2-3 tona düşüb. Səbəb çiçəklənmə dövründə iki həftəlik hava şəraitinin pisləşməsi ilə mayalanmanın uğurlu getməməsidir. Ağac çiçək açsa belə, maya tutmadan sovrulub gedib, bar verməyib. İkinci faktor tələbatın çox olmasıdır. Giləs və ərik bu mövsümdə prioritetdir, insanların tələbatı böyükdür. Ev təsərrüfatında mürəbbə və kompotlar bişirilir. Heç ötən il də bu məhsullar ucuz olmayıb. Üçüncü faktor isə odur ki, bu məhsullar qonşu Rusiya bazarlarına çox ixrac olunur. Hətta Şimal bölgəsində iri ərik və giləs bağları var ki, onun məhsulundan 1 kiloqram da daxil bazaraya gəlmir".

Ekspert onu da vurğuladı ki, bu 3 meyvənin qiymət artımında monopoliya və sair faktı yoxdur: "Ötən illə reqlərə baxsaq, 360 min ton giləs, 269 min ton ərik, 249 min ton alça, albali cəmi 102 ton olub. Ötən illə göstəricilər belə çox da yüksək deyil. Bu il daha da az olacaq. Adını çəkdiyimiz 3 məhsul iyul ayının ilk günlərinə kimi davam edəcək. Bir qədər sonra giləsin "Romonov" sortu da yetişir və onun bazara çıxması ilə giləsin qiymətinin bir qədər ucuzlaşma olacaq. Bu bir qədər gec yetişən sortdur. Hazırda "öküz ürəyi" deyilən giləsin kiloqramı 4-5 manatdırsa, "Romonov" sortu daha ucuz məhsul kimi bazara girecək. Ərik hər zaman baha olub, çünki tələbat daha çoxdur. Mən hesab edirəm ki, bu günlərdə bizim iş adamları İrlandan bu meyvələri, əsasən də əriyi idxal etməyə başlayacaqlar".

□ **Nəziq LİFTİYEVA**
"Yeni Müsavat"

Avtobus qəzalarının sayı niyə artıb?

Ekspert: "Nəqliyyat vasitələrinin sahibi olan şirkətlər özlərini çox rahat, arxayın aparır, sanki məsuliyyət daşımırıqlar..."

Son bir neçə ayda ölkədə avtobus qəzalarının sayı artmaqdadır. Getdikcə təhlükəli nəqliyyat növünə çevrilməyə başlayan avtobus vasitəsilə baş verən qəzalar təkəzə paytaxtda deyil, bölgələrdə də geniş vüsət almaqdadır.

Məsələn, ən dəhşətli qəzalardan biri bu il aprel ayının sonunda baş vermişdi. Belə ki, həmin ay Xəzər rayonu ərazisində "Man" markalı 90-JK-826 dövlət nömrə nişanlı yük avtomobilini 171 sayılı xətt marşrutu üzrə hərəkət edən "Daevoo" markalı 10-TG-909 dövlət nömrə nişanlı sərnişin avtobusu toqquşmuşdu. Hadisə nəticəsində avtobusda olan 29 nəfər xəsarət almışdı.

Bu günlərdə isə Ələt-Astara avtomobil yolunda Banqlədəş vətəndaşlarından ibarət şirkət işçilərini daşıyan avtobus aşmışdı. Hadisə nəticəsində 3 Banqlədəş vətəndaşı ölüb, daha 4-ü, həmçinin bir azərbaycanlı yaralanıb. Təxminən eyni vaxtda paytaxtın Zığ yolunda da sərnişin avtobusunun iştirakı ilə qəza baş verib.

Belə ki, fiziki şəxs Nazim Qəhrəmanovun müvəqqəti istismarında olan 104 sayılı müntəzəm marşrut xətti üzrə hərəkət edən sərnişin avtobusu evakuator avtomobilini arxadan vurmuşdu. Qəza nəticəsində avtobusda olan 4 sərnişin xəsarət alıb.

Bəs avtobus qəzalarının sayının artmasının səbəbi nədir? Bu cür xoşagəlməz halların baş verməməsi üçün qurumlar hansı tədbirlər həyata keçirməlidir?

Qeyd edək ki, ekspertlər bunun əsas səbəblərindən biri kimi sürücülərin növbəli iş rejiminə əməl etməməsini görür. Çoxlarına məlumdur ki, uzaq magistral yollarda bəzi sürücülər növbəli iş rejiminə əməl etmədiklərinə sükən arxasında yatırlar. Nəticədə içi sərnişin dolu avtobus qəza

törədir ki, bu da çoxsaylı sərnişinlərin həyatı təhlükəsi deməkdir. Digər səbəb sürücülərin işə götürülərkən attestasiyadan keçməməsi, onların sağlamlığı və psixoloji vəziyyətlərinin yoxlanılmaması göstərilir.

Nəqliyyat eksperti İlqar Hüseynli mövzu ilə bağlı "Yeni Mü-

savat"a danışdı: "Bu çox aktual problemdir, biz daima bu haqda müzakirələr aparırıq. Avtobus qəzalarının əsas səbəblərindən biri budur ki, sərnişindəşimə ilə məşğul olan şirkətlər sürücülərin qeydiyyatını düzgün həyata keçirmir. İlk növbədə bildiyiniz kimi, çoxoturacaq nəqliyyat va-

sitesinin idarə olunmasında xüsusi tələblər və kateqoriyalar var ki, sürücülər həmin kateqoriyalara sahib olduqda işə götürülməlidir. Çox təəssüflərlə olsun ki, nəqliyyat vasitəsinin azacıq idarə edə bilən sürücülər sərnişindəşimə nəqliyyatına cəlb edilir. Burada sürücülərlə yanaşı, onları işə götürən şirkətlər də məsuliyyət daşıyır. Digər tərəfdən, sürücülərin nəqliyyata çıxması üçün xüsusi sertifikatları olmalıdır. Lakin bu məsələyə də əhəmiyyət verilmir. Xüsusi sertifikatla sahib olmaqla yanaşı, sürücü tibbi qeydiyyatdan da keçməlidir".

Eksperte görə, avtobus qəzalarının ilk səbəblərindən biri də sürücülərin iş rejiminə düzgün əməl etməməsidir: "Bəzən sürücülər fasiləsiz olaraq, istirahət etmədən işləmək məcburiyyətində qalırlar. Biz dəfələrlə bir sürücünün günlərlə nəqliyyat vasitəsini idarə etdiyinin şahidi olurduq. Bu, xüsusən də uzaq bölgələrə yola çıxan avtobus sürücüləri arasında tez-tez baş verir. Halbuki bu

hal qanunvericiliyə ziddir. Nəticədə sürücülər gərgin iş rejimində çalışır və qəza törədirlər".

İlqar Hüseynli qeyd etdi ki, bu məsələdə nəqliyyat vasitələrinin sahibi olan şirkətlər də ciddi məsuliyyət daşıyır: "Şirkətlər özlərini çox rahat, arxayın aparırlar. Sanki əhalinin ümumi xidmətinin yüksək səviyyədə təşkil olunmasında məsuliyyət daşımırıqlar. Nəticədə qəzalar baş verir və yalnız sürücülər cəzalandırılır, şirkət rəhbərləri isə məsuliyyətdən kənar qalır. Qanuna əsasən, qəza törədən avtobus hansı şirkətə məxsusdursa, qəza zamanı xəsarət alan şəxslərin müalicəsi üçün bütün xərcləri həmin şirkət ödəməlidir. Düşünürəm ki, qəza baş verdiyi zaman nəqliyyat vasitəsinin sahibi olan şirkətlərin üzərinə böyük kompensasiya qoyulmalıdır. Nəticə etibarilə şirkət rəhbəri hiss etməlidir ki, hər bir qəza onun üçün böyük maliyyə itkisinə gətirib çıxarda bilər. Belə olan halda baş verən qəzaların da sayı azalmış olar. Yoxsa ki, hazırkı vəziyyət bundan sonra da davam edə bilər".

Məsələ ilə bağlı Bakı Nəqliyyat Agentliyinin də mövqeyini öyrənməyə çalışsaq da, çoxsaylı zənglərimiz cavabsız qaldı.

□ **Xalidə GƏRAY,**
"Yeni Müsavat"

MÜSAVAT

Son səhifə

N 130 (7300) 20 iyun 2019

Bunları bilirdinizmi?

*Dünyada hər il reklama 500 milyard dollar xərclənir.

*65 yaşınız tamam olana qədər siz təxminən 2 milyon reklam çarxına baxacaqsınız.

*Çaydan ilk istifadə barədə məlumat IV əsrə aid edilir. Lakin alimlərin fikrincə, çay içkisindən həmin vaxtdan çox-çox əvvəl Şərqi Asiyada istifadə edilib.

*Əvvəllər çayı dəmləməyin mümkünlüyü hər kəsə məlum olmayıb. Bu bitki növü Avropaya yeni gətirildikdə kral qəbullarından birində onun yarpaqlarından salat hazırlanıb. Yemək məmnuniyyətlə yeyilib, axı heç kim nəzakətsiz görünmək istəməirdi.

*Soyuq çay 1904-cü ildə ixtira edilib. İxtiranın müəllifi Riçard Bleçindən hesab edilir. Həmin vaxtdan etibarən ABŞ-da 80% çay soyudulmuş hazır içki şəklində satılır.

*Çay paketini hər kəsə məlum olan Lipton deyil, nyu-yorklu Tomas Sallivan çayın metal qablarda daşınmasının olduqca baha olduğunu və bunun qətiyyənlə sərf etmədiyini aşkarladıqdan sonra ixtira edib. Bu səbəbdən o, XX əsrin əvvəllərində çayı kağız bağlamalarda satmağa başlayıb. Alıcılardan biri təsadüfən bağlamayı suya düşürüb və suyun çayın rənginə boyandığını aşkar edib.

*İnsan bədənindəki su 6-8% azaldıqda, onda yarıhuşuz vəziyyət yaranır, su çatışmazlığı 10%-ə çatdıqda qarabasma və udma refleksinin pozğunluğu baş verir. Bədəndəki mayenin 12% azalması isə ürəyin dayanmasına səbəb olur.

*Qaş və kirpik tükləri 3-4 ay, saç telləri isə 4-6 il yaşayır.

Qardaşını pələngin əlindən xilas etdi, bir gün sonra heyvan özü öldü

İndistanın Məxarashtra ştatının Karpatvadi kəndində bir yəniyyətə azyaşlı qardaşını pələngin əlindən xilas edib. Bu barədə "Times of India" nəşri xəbər verib. 14 iyunda nəvəsinin fermasında gecələyən 14 yaşlı Nareş Kaluram Bxala ilə 7 yaşlı Xarşad Vitxal Bxala giləmeyvə toplamaq üçün meşəyə gediblər. Onlara kolları gizləndirən pələng hücum edib. Heyvan böyük qardaşın üzünə hücum etmək istəsə də, sonuncu kənara hoppanıb. Bu səbəbdən də pələng kiçik qardaşa hücum çəkib.

Nareş yerdən ağac qırğını götürərək, qardaşını onun əlindən xilas etməyə cəhd göstərib. Uşaqların səh-küyünə nəvələri bayıra çıxıb və əlindəki yekə taxta ilə heyvanı qovub. Nəvə ardınca da qorxmış və kiçik xəsarətlər almış qardaşları xəstəxanaya çatdırıb.

Növbəti gün uşaqlara hücum etmiş pələngin cəsədi uşaqlara hücum etdiyi yerdən 300 metr aralıda tapılıb. Ekspertlər isə bu cəsədə baxaraq, onun 10-12 yaşlı olduğunu təsdiqləyiblər. Ekspertiza müəyyən edib ki, pələng qocalıqdan dünyasını dəyişib.

Yerli polis idarəsinin nümayəndələri isə bildiriblər ki, Nareşin qeyri-adi cəsarəti onları heyran qoyub. Çünki bu yaşda uşağın pələngin üstünə hücum etməsi qeyri-adi hadisədir.

Şahzadə ailəsinin korteji yaşlı qadını vurub

Böyük Britaniyada şahzadə Vilyam və Keyt Middeltonu müşayiət edən kortejin polis motosikleti 83 yaşlı qadını vurub. Bu barədə lenta.ru saytı xəbər yayıb. Məlumatla görə, cütlük 17 iyunda Londondan Vindzora doğru, təqdim etmə mərasiminə gedirmiş. Polis şahzadə ailəsi üçün yolları boşaldıb. Amma motosikletlərdən biri yolda dayanan 83 yaşlı İren Mayoru vurub. Zərərçəkmiş dərhal xəstəxanaya çatdırıblar. Həkimlər xəstənin durumunu "ağır-stabil" olaraq qiymətləndirirlər.

Agentliyin xəbərinə görə, şahzadə Vilyam və onun yoldaşı baş vermiş hadisədən ciddi sarsıntı keçiriblər. Onların qulluqçusu Mayoru

xəstəxanada ziyarət edib və ona çiçək verib. "Ailə sizə ən gözəl dileklərini göndərir. Ailə sizin müalicəniz dövründə daim yanınızda ola-

caq", - deyərək cütlüyün nümayəndəsi yaşlı qadına bildirib. Şikayətlərin araşdırılması üzrə orqan hazırda polisin bu davranışını araşdırır.

Bay toydan bir neçə saat sonra öldü

Böyük Britaniyanın Uiqan şəhərində xəstəxana əməkdaşları ölmək üzrə olan xəstəyə toy təşkil ediblər. Bu barədə "Daily Mail" nəşri xəbər verib. 51 yaşlı Nik Qlover iyun ayında evlənməyi planlaşdırırdı. Amma xəstəliyinə görə planlarını dəyişmək zorunda qalıb. Ötən ilin sonunda onun mədəaltı vəzində xərçəng şişi tapılıb. 27 aprel-də xəstəxanaya gedib, növbəti gün isə həkimlər ona deyiblər ki, toyu gecikdirməyə daha yaxşıdır.

Mərasim xəstənin yatdığı Oten ilin avqustunda xəstəxanada baş tutub. Xoşbəxt təsadüfdən şəhərdə Qloverin bacısı da olub. Halbuki o, dünyanın o biri ucunda yaşayırdı. Onun sevgilisi isə nikah şahidi olacaqdı. Son anda Şotlandiya səfərindən geri qayıdıb. Toydan bir neçə saat sonra kişi dünyasını dəyişib.

Evində heyvan saxlayanlar saxlamayanlardan daha məsuliyyətlidir

Türkiyənin Selçuk Universiteti (SÜ) Baytarlıq Fakültəsinin alimləri bildirib ki, ev heyvanı saxlamaq insanı daim sevindirir. Çünki gündəlik çətinliklərdən xilas olmaq üçün heyvanların dostluğuna sığınan insanlar bunun faydasını görür. Onların dediyinə görə, ev heyvanı saxlayanlar daha az stressli olurlar və ağrıları azalır. Bu, insanın ruh sağlamlığına da müsbət təsir edir. Stress hormonlarının artmasına mane olaraq depressiyanın qarşısını alır. Ev heyvanları sahibini sevindirməklə yanaşı, tənhalıq duyğusunu, depressiyamı da azaldır, insanı yaxşı bəslənməyə və idman etməyə təşviq edir. Bundan başqa, ev heyvanı saxlamaq insanın məsuliyyətini artırır. Onlar özlərindən başqa bir canın da məsuliyyətini çiyinlərinə götürür.

Alim onu da deyib ki, xüsusən it saxlayan şəxslər səhər-axşam onu gəzintiye çıxarmaqla həm də özləri idman etmiş olurlar.

Oğurluğa gəlmişdi, evin pəncərəsinə ilişdi

Böyük Britaniyada bir oğru qarət etdiyi evin pəncərəsinə ilişib. Bu barədə "BBC News" xəbər verir. İnsident Böyük Mançester qraflığındakı Redkliff şəhərində baş verib. Mağazadan qayıdan yaşlı qadın fərq edib ki, onun ikinci mərtəbədə yerləşən mənzilindəki ayaqyolunun pəncərəsi açıqdır və oradan tanımadığı bir kişi sallanır. Hadisə yerinə çağırılan polisler görüblər ki, hündürlüyü 4.5 metr olan balkondan köməksiz bir adam sallanır: "Biz xeyli güldük. Amma evin sahibəsi bu olay qarşısında şok olmuşdu". Bunu jurnalistlərə açıqlamasında serjant Riçard Qarlend bildirdi.

Yanğınsöndürənlərə kişini pəncərədən düşürüb, asayış keşikçilərinə təhvil vermək üçün 20 dəqiqə bəs edib. Yerə düşəndə 47 yaşlı Şon Kroşou etiraf edib ki, sözügedən mənzilə qarət məqsədilə daxil olub. Məhkəmə onu 2 il 5 ay müddətinə həbs cəzasına məhkum edib. Hadisə Rekliff polisinin rəsmi twitter səhifəsində sözügedən fotonu paylaşmasından sonra mətbuatda geniş səs-küy yaradıb.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-ci məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 3.190